

NPH-NYTT

MEDLEMSBLAD FÖR FÖRENINGEN NORDISKA PAPPERSHISTORIKER

Årg. 5 1977, Juni

Nr 3

Redaktionens adress: Ing Erik Witting, Torngatan 64, S-54200 MARIESTAD

NORDISK PAPPERSHISTORISK BIBLIOGRAFI T.O.M. 1976

Med bidrag från Centrallaboratorium AB (Finland),
Gunnar Christie Wasberg (Norge), Ove K Nordstrand
(Danmark) sammanställd av Jan Olof Rudén (Sverige)

Avsikten med bibliografin är att i första hand förteckna litteratur som behandlar papper och vattenmärken som historisk hjälpvetenskap, d.v.s. filigranologisk litteratur. Av naturliga skäl står därigenom handgjort papper, förutsättningarna för dess tillverkning, tillverkningsprocessen, produktens egenskaper och dess användning i förgrunden. Denna hantverksmässiga pappersframställning bröts ju av den industriella explosion, som utnyttjandet av trämassa gav upphov till. I föreliggande bibliografi har den litteratur som behandlar teknikens historia, i den mån den ej hänför sig till handpapperstillverkning, därför ej beaktats, ej heller monografier om pappersbruk eller massafabriker från den industriella epoken. För Norges del hänvisas här till Tom Arbo Höeg & Gunnar Christie Wasberg: *Industriens historie i Norge. En bibliografi*. Oslo 1972, s 91-101. För Sveriges del förtecknas industrihistorisk litteratur fram till 1944 i Tønnes Kleberg: *Svensk pappershistorisk litteratur. Bidrag till en bibliografi (i: En bok om papper. Uppsala 1944, s 427-458)*, ett verk som den svenska delen av föreliggande bibliografi i stor utsträckning är grundat på. Förarbeterna i de övriga nordiska länderna har ej varit lika omfattande, vilket bör hållas i minnet om de svenska bidragen i bibliografin synes dominera.

Frånsett ovanstående undantag avser bibliografin omfatta den litteratur som publicerats av nordiska författare och/eller på något av de nordiska språken eller i nordiska publikationer. Omnämmande av papper och vattenmärken i handskriftsbeskrivningar har dock ej varit tillräckligt villkor för att arbetet skulle medtagas.

Bibliografin består av en systematisk avdelning och en alfabetisk avdelning med korttitlar hänvisande till den förra. Klassifikationssystemet har utarbetats av J O Rudén efter Wolfgang Schlieders förebild. På grund av att sammanställaren ej haft tillfälle till självsyn av litteraturen förekommer säkerligen felaktigheter i klassificeringen eftersom titlar ej alltid är korrekta beskrivningar av innehållet i ett arbete. Detta får rättas till i framtiden. Tillägg mottas gärna av NPH-Nytts redaktör för publicering däri en gång årligen. Samma arbete upptages under flera systematiska avdelningar om innehållet så påkallar.

Titlarna förtecknas alfanumeriskt. Bestämd och obestämd artikel räknas ej vid filering. För tidskriftsartiklar och liknande används följande modell:

volym/årgång	år	häfte	sidor
23	(1930)	:5	, 5-10

I. SYSTEMATISK AVDELNING. Översikt	Sida
0. Allmänt och blandat	1
1. Bibliografi	1
2. Periodica	1
3. Allmän pappershistoria	1
4. Nordisk pappershistoria	
4.0 Samnordisk pappershistoria	4
4.1 Danmarks pappershistoria	4
4.11 Danmark. Enskilda pappersbruk	5
4.2 Finlands pappershistoria	6
4.21 Finland. Enskilda pappersbruk	6
4.3 Norges pappershistoria	7
4.31 Norge. Enskilda pappersbruk	7
4.4 Sveriges pappershistoria	8
4.41 Sverige. Enskilda pappersbruk	10
5. Biografi	18
6. Pappershistorisk forskning	
6.0 Terminologi	22
6.1 Filigranologi	24
6.11 Filigranologins historia	25
6.12 Datering med hjälp av vattenmärken	25
6.13 Metoder för avbildning av vattenmärken	26
6.14 Särskilda vattenmärken. Motivval	26
6.2 Publicerade avbildningar av vattenmärken	27
6.3 Pappershistoriska samlingar	27
6.4 Pappershistoriska institutioner, sammanslutningar	28
6.41 Föreningen Nordiska pappershistoriker	28
7. Tillverkningsprocessens historia (Teknologi)	
7.0 Allmänt. Förutsättningar	28
7.01 Råmaterial	29
7.02 Produktionsmedel (Redskap. Verktyg. Maskiner, byggnader)	29
7.03 Arbetskraften	30
7.04 Forskning och utveckling	31
7.2 Tillverkningsgången	31
7.21 Industrihistoria	31
7.3 Den färdiga produkten och dess egenskaper	32
7.4 Bearbetning av produkten	32
8. Papper som handelsvara	33
9. Papper och avnämarna	
9.0 Allmänt	33
9.1 Boktryckeri	34
9.2 Bokhantverk. Konservering. Restaurering	34

0. ALLMÄNT OCH BLANDAT

- ERICSON, Harry, Kan ortsbefolkningens intresse för de gamla bruksplatserna stimuleras? (NPH-Nytt 1 (1973): 1/2, 12-13)
- Tillvägagångssättet vid lokalhistorisk forskning. (NPH-Nytt 1 (1973): 3, 3-8)
- MAURY, L, Pappersindustriens poesi. (Svensk papperstidn. 30 (1927), 589-590)
- W/ITTING/, E/rik/, Risomslag som samlarobjekt. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 23-24)
Ill.

1. BIBLIOGRAFI

- /GRÖNVIK, Anna/: /Finsk pappershistorisk bibliografi 1973-1975/. (NPH-Nytt 3 (1975):3/4, bilaga)
- The Gunnar Nicolson collection of rare books on early pulp and paper making. (NPH-Nytt 1 (1973):1/2, bilaga 3)
- /HUDSON, Frederick/: Select bibliography concerning beta-radiography of watermarks. (NPH-Nytt 1 (1973):1/2, bilaga 2, 5)
- JENŠ, G A, Papiergeschichtliche Publikationen von G A Jenš, 1960-1975. (NPH-Nytt 3 (1975):2, 19-22)
- KLEBERG, Tønnes, Svensk pappershistorisk litteratur. Bidrag till en bibliografi. (i: En bok om papper, Upps. 1944, 427-458)
- RUDÉN, Jan Olof, Nordisk pappershistorisk bibliografi. Ett uttåg. (NPH-Nytt 3 (1975):1, 2-5)

2. PERIODICA

- NPH-Nytt. Medlemsblad för Föreningen nordiska pappershistoriker. 1 (1973)-
Red. Erik Witting. Mariestad

3. ALLMÄN PAPPERSHISTORIA

- AMBROSIANI, Sune, Nya bidrag till papperstillverkningens äldre historia. (Svensk papperstidn. 29 (1926), 246-248)
- Barfotamunken "Abraham a S:ta Clara" och hans omdömen om pappersfacket. (Nordisk papperstidning 2 (1886), 414-415, 423-425)
- /BLOMBERG, A B/, Ur papperets historia. (Läsning för folket 45 (1879), 26-37)
- BURG, Christer von der, Japanskt handgjort papper. Washi. Dess historia och tillverkning. 48 s. Ill. Sthlm 1976. (Östasiatiska museets monografiserie. 5)
Recension av J O Rudén i NPH-Nytt 4 (1976):4, 31-33

- CHRISTENSEN, C, Papperstillverkning. (i: Svend Dahls bibliotekshandbok. Utg. av S E Bring. Bd 1. Upps. & Sthlm 1924, 435-456) Ill.
- CHRISTENSEN, Sigurd, Papirbogen. Khvn 1958
- CLEMENSSON, Gustaf, Papperet genom tvåtusen år. En översikt. (i: En bok om papper. Upps. 1944, 23-116)
 - Omtryckt i Pappershandlaren 29 (1946), 233-234, 236, 268, 270-271, 302, 304, 306, 310, 312, 321-322, 325, 414, 416, 528, 530-532, 30 (1947), 13, 16, 18-20, 22, 44, 46-48, 50-53, 72, 74-78, 108-110, 152, 154, 156, 158-161)
- Papperets historia intill 1880. 99 s. Ill. Sthlm 1953. (Grafiska institutets skriftserie. 8)
- ENEROTH, Otto, Papper. Dess framställning och användning. Kort redogörelse. 70, (2) s. Ill. Sthlm 1934
- FISKAA, Haakon M, Papir. (i: Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid. Bd 13. Malmö 1968, sp 106-109)
- Papir og vanmerker i norske diplomer 1371-1524. (NPH-Nytt 2 (1974):1, 1-10, :2, 3-16, :3, 1-13, :4, 1-17). Vm
- Papirets historie, tilvirkning og kjennetegn. (i: Nordisk håndbog i bibliotekskundskap. Bd 3. 1960, 9-19.)
 - Även utg. separat och översatt till esperanto. 13 s. Oslo 1974. (Esperanto-serie. 6)
- H/ASSELQUIST/, A, Papperstillverkning i äldre tider. (Allmänna svenska boktryckareföreningens meddelanden 10 (1905), 155-160)
- HELLSTRÖM, A, Från papyrus till papper. (i: Ekonomiska studier tillägnade Marcus Wallenberg på hans femtioårsdag...1914. Sthlm 1914, 398-403)
- HOYER, E von, Pappersberedning. I sammandrag efter föreläsningar. Utg af A Th Ljungqvist. (2), 192 s. U.o.o.å.
- Japanskt finpapper. Gammalt hantverk - skön konst. (Skogen 59 (1972):15, 516)
- JOHANSSON, David, Ur papperstillverkningens historia. (Kramm 1 (1929), 16-18)
- KARLGREN, B, Till papperets och tryckets äldsta historia /i Kina/. (Grafiskt forum 49 (1944), 211-215)
- KERS, Nils Erik, Papperets vandring från Kina till Sverige. (Pappershandlaren 41 (1958), 123-131). Ill.
- /LAGERBRING, S, Dissertatio de chartis. 1-2. Londini Gothorum 1746-58/ sic, skall vara 1748/. (7), 33, (4), (4) s., sid 35-56, (2) s.
- LEVTZION, N, & NORDSTRAND, Ove K, Early nineteenth-century Arabic manuscripts from Kumasi. (Transactions of the Historical society of Ghana 8 (1965), 99-119)

- LI CHAI-YUN, Kina - papperstillverkningens hem. (Pappershandlaren 43 (1960), 22-23)
Om nutida fabrikation
- Linnepapperets egentliga hemland /Schwaben/ och något om gamla vattenmärken. (Nordisk papperstidn. 3 (1887), 124, 137-139)
- Ett lördags-magasins kommersiella historia. Afd. 1. Papperstillverkning. (Lördags-magasinet 2 (1837), 99-103, 107-110)
- MAGNUSSON, O, Något ur papperets historia. (Svenska pappersindustriarbetaren 8 (1928):2/3, 9-12)
- MELBY, G A, Kort översikt över pappersfabrikationens historia. 8 s. Gbg 1928
- /NILSSON, Fr/, Pappersbruksdriftens ålder. Pappersbruket vid slottet Fabriano sattes igång på 1330-talet. (Svensk papperstidn. 33 (1930), 883-884, 887-888)
- Pappersbruksdriften fyller 600 år. (Svenska pappersindustriarbetaren 10 (1930):4, 49-50)
- Pappersfabrikationen urindustri i Japan och Kina. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):1, 13-15)
- NORDSTRAND, Ove K, The introduction of paper to Ceylon. (Ceylon to-day 10 (1961):8, 15-18)
- Även i Papiergeschichte 11 (1961):5/6
- Omkring Tysklands förste papirmölle. (De grafiske fag 1954:12, 493-494)
- Skriveteknik og papir. (i: Kinas billed- og bogkunst. /Udstillingskatalog/ Khvn 1965)
- Some notes on the foundation of the Royal Danish mission printing-press and paper-mill at Tranquebar. (Proceedings of the 1st Congress-seminar of the International association of Tamil research, Kuala Lumpur, Malaysia)
- Papper och pappersmassa. /Utg. av/ Sveriges pappersindustriförbund. (4), 244 s. Ill. Markaryd /1969/.
- 2. uppl. 1972
- Papperets historia. (Industriens bok. Uppfinningarne och slöjderna. Bearb. öfversedd och tillök. af C Scheutz. Ser. 1. Sthlm 1860-61, 1-64)
- Papperets historia och tillverkning. (Uppfinningarnas bok. Öfvers. ... red. af O W Åhlund. Bd 1. Sthlm 1873, 434-378)
- Papperets äldre historia. Några smärre anteckningar. (Svensk papperstidn. 29 (1926), 63-64)
- Även i Nordisk boktryckarekonst 27 (1926), 222-224
- Pappersfabrikationens utveckling. /Kronologisk tablå/. (Pappershandlaren 35 (1952), 424)

- Papperstillverkning. Kursbok utg. av Sveriges pappersbruksförbund. 123, (4) s. Ill. Sthlm 1957
 - 2. uppl. 123, (4) s. 1960
 - 3. uppl. 123, (4) s. Ill. 1963
- RULE, Leonard G, Från trasor till papper. (Pappershandlaren 34 (1951), 413-414, 417). Ill.
 Om handgjort papper i England
- RØGEBERG, Christian Larsen, Fremstilling av bølgepapir. (Papir-Journalen 1936)
- SKOGLUND, Niklas, Framställning av japanskt rispapper. (Grafiskt forum 76(1971):12, 23-24)
- /STRAND, G O/, En liten historik om äldre tiders papperstillverkning samt en översikt av teknikens utveckling inom slipmassa- och cellulosa-industrin. 1-3. (Svenska pappersindustriarbetaren 2 (1922):3, 1-4, 3 (1923):3, 1-4, :4, 1-4)
- SÖDERBERG, Sten, Papperet och den mänskliga kulturen. En icke-teknisk återblick på papperets roll som kulturfrämjare. (Svensk papperstidn. 76 (1973), 435-439) Ill. Vm
- Till lumpapperets historia. (Nordisk papperstidn. 1 (1884-85), 194)
 Övers. ur Papier-Zeitung
- VESTERGREN, J, Något ur papperets historia. (Svensk papperstidn. 39 (1936), 15-17, 28-31, 141-145, 203-205, 220-222, 240, 242-244, 258-262, 365-368, 40 (1937), 5-8)
- Papperstillverkning. Kort framställning. 191 s. Sthlm 1924
- WIESELGREN, R, Några data ur pappersindustriens utvecklingshistoria. Föredrag. (Svensk papperstidn. 4 (1901), 9-11, 18, 25-26)
 - Även separat Sthlm 1901
- ÖMAN, E, Papperstillverkningen. (Uppfinningarnas bok. 4. uppl. Bd 8. Sthlm 1939, 926-1037)

4. NORDISK PAPPERSHISTORIA

4.0 SAMNORDISK PAPPERSHISTORIA

- FISKAA, Haakon M, Das Eindringen des Papiers in nordeuropäischen Länder im Mittelalter. (Papiergeschichte 17 (1967), 28-32)

4.1 DANMARKS PAPPERSHISTORIA

- HANSEN, H P, Papirfabrikker i Vestjylland. (Bøger og byer 1949, 120-170)
- NORDSTRAND, Ove K, Danmarks ældste papirmøller og deres vandmærker. (A/S De forenede papirfabrikers nytårspublikation 1961/62)

- NORDSTRAND, Ove K, Some notes on the earliest papermachines in Denmark. (Proceedings of the 7 Congress of the International association of paper historians, Oxford 1967)
- RAWERT, O J, Beretning om industriens tilstand i de danske provinser. Khvn 1820
- WAABEN, Ebba, Mølleåen 1600-50 og en retssag om vandkraften. (Lyngbybogen 1970/71, 5-71)
- VOORN, Henk, The papermills of Denmark & Norway and their watermarks. 46 s. Ill. Vm. Hilversum 1959. (PPS)

4.11 DANMARK. ENSKILDA PAPPERSBRUK

- Hvidøre
- HASSØ, Arthur G, Et minde om Frederik II^S papirmølle ved Hvidøre. (/Festskrift/ Til Knud Fabricius 13. aug. 1945. Khvn 1945, 57-67)
- NORDSTRAND, Ove K, Vandmaerker fra Frederik II^S og Tycho Brahe's papirmøller. (Fund og forskning i Det kgl. biblioteks samlinger 5/6 (1958/59), 218-221) Vm
- Skovmøllerne
- JENSEN, Peder, Skovmøllerne ved Aarhus. (Århus stifts årbøger 1959, 51-52)
- Strandmøllen
- DREWSSEN, Johan Christian, Strandmøllen. Optegnelser af Johan Christian Drewsen. Khvn 1922
- NYROP, C, Strandmøllen. Aktstykker til oplysning om den danske papirfabrikation med Strandmøllen som midtpunkt. (7), xxxiv, (1), 236, (1) s. Khvn 1878
- Uraniborg
- ALTHIN, Torsten, Modell av utgrävningarna av Tycho Brahes papperskvarn. (Svensk papperstidn. 38 (1935), 551-552)
- EBBINGHAUS, P, Die Geschichte der Papiermühle Tycho Brahes auf der Insel Hven. (Der Papierfabrikant. Fest- und Auslandsheft 1911, 64-69)
- J/OHNSSO/N, Pehr, Tycho Brahe som pappersfabrikant. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 21 (1918), 517-519)
- Tyge Brahe som pappersfabrikant. (Svensk papperstidn. 29 (1926), 162-164)
- MØRTHENSEN, H, Uraniborgs och Stjerneborgs ruiner intill nutiden. (Fra arkiv och museum 2 (1903/05), 462-484)
- NICOLAISEN, N A MØLLER, Forsøg til rekonstruktion af Tycho Brahes papirmølle. (Nordisk astronomisk tidsskr. N.R. 19 (1938), 42-60)
- Även i Svensk papperstidn. 41 (1938), 377-386, 490-491.
- Cf. artikel i Papier-Zeitung 63 (1938), 1761-1763, i Zellstoff und Papier 18 (1938), 706-708
- Tycho Brahe und seine Papiermühle. (Papiergeschichte 4 (1954), 57-67)

Uraniborg /forts./

NICOLAISEN, N A MØLLER, Et Tycho Brahe-minde paa Hven. (Nordisk astronomisk tidsskr. N.R. 11 (1930), 122-128)

- Debatt ibidem s. 172-173 av H Morthensen

— Tycho Brahes mølledaemning paa Hven. (Nordisk astronomisk tidsskr. N.R. 11 (1930), 173-175)

— Tycho Brahes papirmølle. Udgravningen 1933. (Nordisk astronomisk tidsskr. N.R. 14 (1933), 85-95) - Udgravningen 1934. (Ibidem 15 (1934), 121-128)

— Tycho Brahes papirmølle paa Hven. Khvn 1946

— Tycho Brahes papirmølle paa Hven. Udgravningen 1933, 1934. (Svensk papperstidn. 36 (1933), 667-670, 673-674, 38 (1935), 44, 47-48, 53-54)

NORDSTRAND, Ove K, Vandmaerker fra Frederik II^S og Tycho Brahe's papirmøller. (Fund og forskning i Det kgl. biblioteks samlinger 5/6 (1958/59), 218-221) Vm

WIESELGREN, H, Tyko Brahes pappersbruk. (Svensk papperstidn. 4 (1901), 73-74)

4.2 FINLANDS PAPPERSHISTORIA

AHVENAINEN, J, /Svårigheter vid grundandet av Finlands pappers- och massaindustri på 1800-talet/. (Suomen Puntalous 1972, 404-406)

FISKAÄ, Haakon M, Da papiret kom til Finnland. (NPH-Nytt 4 (1976):2, 9-14)

HANHISALO, P, Suomen paperinvalmistuksen historiaa Tervakoski Oy:n arkiston valossa/ Papperstillverkningens historia i Finland belyst av Tervakoski Oy:s arkiv. (Liikearkisto 1976:2, 8-14)

NIKANDER, Gabriel, & SOURANDER, Ingwald, Lumpappersbruken i Finland. En historik. 400 s. Ill. Vm. Hfors 1955

SNELLMAN, G R, Undersökning angående pappersindustrin i Finland. xvi, 254, 127, 98 s. Hfors 1912. (Arbetsstatistik. 14)

4.21 FINLAND. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Granfors

KARLSSON, Kurt K, Pappersbruken i Jungsund och Granfors. (Österbotten 1975, 277-326)

Jungsund

Ibidem

Järvenoja

KARLSSON, Kurt K, Om Finlands första och enda handpappersmästare. (Paperi ja Puu/Papper och trä 58 (1976), 175-178)

— Om Finlands första och enda handpappersmästare, Ephraim Hellsten vid Järvenoja. (NPH-Nytt 2 (1974):4, 24-30)

Långfors

KARLSSON, Kurt K, Långfors. (NPH-Nytt 1 (1973):4, 12-15). Vm

Tervakoski Oy

HANHISALO, P, Suomen paperinvalmistuksen historiaa Tervakoski Oy:n arkiston valossa/ Papperstillverkningens historia i Finland belyst av Tervakoski Oy:s arkiv. (Liikearkisto 1976:2, 8-14)

Tervakoski Osakeyhtiö. (Teollisuuden Metsävienti 1973:4, 4-6)

- Även i Skogsaktuellt 1973:4, 4-6

Tomasböle

GERARDY, Theo, Finnische Sonderbriefmarke mit dem Wasserzeichen von Thomasböle. (IPH-Information. N.F. 1 (1967), 50)

KARLSSON, Kurt K, Die erste Papiermühle in Finnland und ihre Wasserzeichen. (Papiergeschichte 13 (1963), 11-18) Ill. Vm

— Sonderbriefmarke anlässlich der 10. Nordischen Papieringenieurversammlung. (Papiergeschichte 17 (1967), 71-72). Ill. Vm

— Tomasböles vattenmärke. (NPH-Nytt 4 (1976):4, 25-30) Vm

LINDBERG, Nils J, Tomasböle 1667-1713. Vår första papperskvarn. (Hufvudstadsbladet 3/9 1967)

4.3 NORGES PAPPERSHISTORIA

FISKAA, Haakon M, Norske papirmøller og deres vannmerker, 1695-1870. 446 s. Oslo 1973. (Universitetsbiblioteket i Oslo. Skrifter. 3) Summary. Vm
- Recension av G Liljedahl i Svensk papperstidn. 77 (1974), 702

— Papiret og papirhandelen i Norge i eldre tid. Utg. av Carl E Petersen & Søn i anledning af firmaets hundreårsjubilaum 1840-1940. 167 s. Oslo 1940.

RØGEBERG, Christian Larsen, Lidt papirhistorik. Oslo 1934

4.31 NORGE. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Bentsens papirmølle

SOLLIED, P R, Norges første papirfabrik, Ole Bentsens papirmølle. (Tidsskr. for kjemi og bergvesen 1926)
- Även i Teknisk Ukeblad 1926

Eiker papirmølle

FISKAA, Haakon M, Eiker papirmølle, 1802-70. (Papir-Journalen 1934, 97-100)

— /Meddelande om vävstol för viraduk i Drammens museum tillverkad av Røgeberg vid Eiker papperskvarn ca 1850/ (NPH-Nytt 1 (1973):4, 2)

Fenefoss papirmölle

FISKAA, Haakon M, Fenefoss papirmölle, 1849-1868. (Papir-Journalen 1934, 223-226, 233-238)

Gausa papirmölle

FISKAA, Haakon M, Gausa papirmölle, 1849-1868. (Papir-Journalen 1936, 149-152, 161-165, 174-178)

4.4 SVERIGES PAPPERSHISTORIA

AMBROSIANI, Sune, Dokument rörande de äldre pappersbruken i Sverige. 390 s. Sthlm 1919-23. (Föreningen för svensk kulturhistoria. Böcker. 1)

— Papperstillverkningen i Sverige intill 1800-talets mitt. (Molae chartariae Suecanae. Sthlm 1923, 63-198)

ANSTRIN, H, Från handpappersbruk till maskindrift på 1830-talet. (Daedalus 1935, 67-74)

Bidrag till uppfinningarna inom Sveriges pappersindustri i förra århundradet. (Nordisk papperstidn. 2 (1886), 273)

BOETHIUS, Bertil, Pappersbrukens råvarubekymmer under frihetstiden. An-teckningar om lumpanskaffningen. (i: En bok om papper. Upps. 1944, 189-209)

Även i Pappershandlaren 34 (1951), 24, 26, 28-30, 60-62, 120, 122, 124, 126, 152, 154, 156, 158, 182, 186, 242-243

CLEMENSSON, Gustaf, Papper och papperstillverkning. (Skåne. Årsbok 1931, 147-156)

ERICSON, Harry, Svenska handpappersbruk. /Några rättelser av uppgifter i Molae chartariae Suecanae och i En bok om papper/. (NPH-Nytt 1 (1973): 1/2, bilaga 1
Om Katrinefors, Karlsfors, Strömsfors, Fredriksborg, Bossgården, Gölpa, Helgerum

FISKAA, Haakon M, Da papiret fikk innpass i Sverige, 1345-1500. (NPH-Nytt 4 (1976):2, 1-8)

Gammalt gulnat lägg tror på biskop Brask som Sveriges första "pappersmjölnare" men vårt äldsta kända pappersmärke är från Vasatiden. Av S.C. (Svensk papperstidn. 60 (1957), 689)

HANNERBERG, D, Den äldre pappersbruksbygden i Sverige. En studie om initiativ och naturtillgångar. (i: En bok om papper. Upps. 1944, 210-228)

Interiörer från äldre tiders svenska pappersbruk. Arbetarförhållanden under 1600- och 1700-talet enligt samtida dokument. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):2, 29-31)

JAHN, F, Den svenska pappersindustriens utveckling. (Från svenska bruk 12 (1934):3, 1-5, :4, 13-15)

- /JOHANSSON, Pehr/, Nedlagda industriella företag i äldre tider. Anteckningar. (Industritidningen Norden 43 (1915), 394 /Lingonbacka/, 44 (1916), 86-87 /Skeen/, 175 /Gustafsfors/, 302 /Strömsholm/, 383-384 /Arboga/, 407 /Ry/)
- Pappersmakeriet under frihetstiden. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 18 (1915), 109-110)
  - Småländsk pappersindustri för hundra år sedan. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 23 (1920), 466-467)
  - De småländska papperskvarnarna. Några industrihistoriska anteckningar. (Pappershandlaren 35 (1952), 5, 7)
  - Svensk pappersindustri för hundra år sedan. Några anteckningar ur landshövdingarnas berättelser. (Svensk papperstidn. 21 (1918), 272-273)
  - Svensk pappersindustri vid 1800-talets början. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 16 (1913), 210, 212, 215)
  - Våra äldsta pappersbruk och deras märken. Några anteckningar. (Pappershandlaren 28 (1945), 121-122)
- JOSEPHSON, Gustaf, Papperstillverkningens framtid i Sverige. 4 s. Sthlm 1875
- /Kungliga förordningar, kungörelser m.m./ (Se T Kleberg, Svensk pappershistorisk litteratur i En bok om papper. Upps. 1944, 453)
- LINDSTRÖM, Gösta, Handpappersbruken vid Emån under 1700-1800-talen. Utg. av Virserums hembygdsförening. 1975
- LUNDBERG, Bengt, Gamla östgötska pappersbruk. (Östgöta Correspondenten 28/12 1968)
- Molae chartariae Suecanae. Svenska pappersbruksföreningens tjugufemårsskrift. Sthlm 1923.
1. (2), 198 s. 19 pl-bl.
  2. 388, (1) s., 51 pl-bl.
- /Om våra äldsta pappersbruk och pappersmärken/. (Nordisk boktryckeritidn. 1871, 36-37)
- Pappersbruksarbetarna under hallrättstiden. Om hur förhållandena ändrades då skräväsandet upphävdes. (Svenska industiarbetaren 14 (1934):2, 12-13)
- Pappersindustrin och dess arbetare. En bok om svensk pappersindustri och dess arbetares fackliga organisation utg. av Svenska pappersindustriarbetarförbundet vid dess 50-årsjubileum 1970. 334 s. Ill. Sthlm /1970/
- SJÖDIN, Lars, De äldsta pappersbruken i Sverige. (i: En bok om papper Upps. 1944, 153-188)
Om Fiskeby, Norrköping, Stockholm, Tannefors, Uddby, Uppsala
- Även i Pappershandlaren 32 (1949), 373-374, 379-380, 418, 420, 423, 451-453, 485-486, 515-518, 590-592
- SPAAK, George, Männens kring Carl Daniel Ekman och tillkomsten av världens första sulfittfabrikation. 120 s. Ill. Sthlm 1957. (Industrihistorisk skriftserie utg. av Svenska cellulosaföreningarna. 6)

/WIESELGREN, H/, Anteckningar och handlingar rörande papper och pappas-tillverkning i Sverige. (Svensk papperstidn. 4 (1901), 27-28)

4.41 SVERIGE. ENSKILDA PAPPERSBRUK

Alstermo

ENGLÉN, Sven, Alstermo bruks historia. Anteckningar. 92, (2) s. Alstermo 1945.
(En bok om Alstermo)

— Mindus-processen. Några dramatiska kapitel i Alstermo bruks historia. (Älghultskronika 17 (1960), 135-163)

/NILSSON, Fr/, Några anteckningar om Alstermo bruk. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):1, 18-19)

Arboga

CORIN, Carl-Fredrik, Arboga pappersbruk. (Hembygdsföreningen Arboga minne. Årsbok 1965, 17-30)

/JOHNSON, Pehr/, Karl XI:e beviljar anläggandet af en pappersfabrik år 1670. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 13 (1910), 137-138)

Asarum

ANDERSSON, Olov, Anteckningar om äldre industrier i Asarum och Ringamåla. (Blekingebygder 4 (1926), 41-45)

Bergvik sulfitfabrik

HEDLUND, Per, Världens äldsta sulfitfabrik. (Hälsingerunor 1974, 53-57)

Billingsfors

EDESTAM, A, Billingsfors bruk. 60 s. Vänersborg 1939. (Dalsländska järnbruk. 2)

— Billingsfors bruk. 1-2. (Hembygden. Utg. av Dalslands fornminnes- och hembygdsförbund 1937, 79-102, 1938, 49-63)

Blomsterfors pappersbruk i Horn

BLOMQUIST, Sture, 'Medan forsen vrider vattenhjulet omkring'. (Östgöta Correspondenten 19/3 1960)

Borkhult

KÄMPE, A, Borkhult. Några historiska erinringar om ett nedlagt pappersbruk (Svenska papperindustriarbetaren 7 (1927):4, 13-14, 8 (1928):4, 15-17)

Bruzaholm

JACOBSSON, Viggo, Bruzaholms bruk för 70 år sedan. (Smålands Folkblad 12/8 1968)

— Bruzaholms bruks historia. (Meddelanden från Jönköpings läns hembygdsförbund 44 (1971), 72-131)

JOHNSON, Pehr, Bruzaholms pappersbruk under 1700-talet. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 22 (1919), 379-380)

Fiskeby

Fiskeby pappersfabrik i Östergötland. (Sveriges industriella etablissementer. Ser 2. Sthlm 1879, 33-35) Ill.

/NILSSON, Fr/, När Fiskeby pappersbruksarbetare hade kronor 1:60 för 12 timmars arbete. (Svenska pappersindustriarbetaren 13 (1933):2, 5-6)

ÖSTBERG, Curt, Fiskeby handpappersbruk. Några glimtar från åren 1637-1850. 23 s. Ill. Norrköping 1972

Forssa

AMBROSIANI, Sune, Forssa pappersbruk i Södermanland. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 34 (1931), 465-468)

KARLSSON, J A, Forssa bruk. (i: förf:s Sömländska slott och gårdar. 1. Nyköping 1923, 86-93)

Forsså

HILL, F, Forsså bruk under 1800-talets sista decennier. (Svensk papperstidn. 35 (1932), 787-788, 791)

Fredriksfors

HILLGREN, B, Fredriksfors pappersbruk. (i förf:s En bok om Delsbo. 2. Sthlm 1925, 108-126)

Några interiörer från ett pappersbruk på 1850-talet. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):1, 15-16)

Fröåsa

ALTHIN, Torsten, Det gamla pappersbruket på Göteborgsutställningen. (Svensk papperstidn. 1923, 339-341)

ERICSON, Harry, & LINDSTRÖM, Gösta, Fröåsa handpappersbruk. Sammanställning. /Utg. av Virserums hembygdsförening./ 23 s. Ill. Virserum 1970

Gransholm

EKEROT, G, Gransholms pappersbruk. (i förf:s Svenska industriella verk och anläggningar. 1. Kronobergs län. Wexiö 1884, 25-26)

/VEJDE, P G/, En bok om Gransholms bruk. En historisk och biografisk studie. 94 s. Sthlm 1952

Grycksbo

BOETHIUS, Bertil, Grycksbo 1382-1940. Minnesskrift utg. av Grycksbo pappersbruk aktiebolag med anledning av pappersbrukets tvåhundraåriga tillvaro. 626, (1) s. Ill. Falun 1942

När började läskpapper användas i Sverige? (Pappershandlaren 39 (1956), 374)

Gullsby

ERICSON, Harry, Värmlands första pappersbruk, Gullsby i Brunskogs socken. /Utg. av Brunskogs hembygdsförening/ 7 s. Arvika 1971. Vm

Gustavs bruk

ERICSON, Harry, & WITTING, Erik, Om Gustavs bruk. Ett handpappersbruk invid Skövde. (NPH-Nytt 4 (1976):1, 1-18) Ill. Vm

Gustafsfors

HYLTEN-CAVALLIUS, G O, Kaptenen på Gustafsfors. (Förf:s Slägt-minnen från Sunnarvik. Sthlm 1879, 60-76)

Holm

SKOG, Gustav, Om Motala pappersbruk och Holms pappersbruk i Östergötland. Anteckningar sammanställda. (NPH-Nytt 2 (1974):4, 21-23)

Holmens bruk

HELMFRID, Björn, "De på Stenhuset". Studier från Holmens bruks första storhetstid tillägnade Christian von Sydow 1959 av Holmens bruks och fabriks aktiebolag. Med en byggnadshistorisk studie av Birgit Gejvall. 224 s. Ill. Holmens bruk 1959. (Acta Holmensis. 2)

— Holmenöden under fyra sekler. Studier i Holmens bruks historia. 464 s, 38 pl-bl. Ill. Holmens bruk 1954. (Acta Holmensis)

Holmens bruk 300 år. (Svensk papperstidn. 29 (1926), 310-312)

När Hin Håle var på nattligt besök i Holmens pappersbruk. En tokrolig historia återgiven efter en pappersbruksarbetares uppteckning. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):2, 33-34)

RINGBORG, G, Några anteckningar om Holmens bruk i Norrköping. 83, (1) s. Norrköping 1885

Höljeryd

ERICSON, Harry, Ur Långaryd-brukens, Strömsholm och Höljeryd arkiv i Jönköpings museum. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 18-22) Faks.

LILJEDAHL, Gösta, Anteckningar om handpapperstillverkningen i Långaryds socken i Jönköpings län. 1-3. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 3-15, :4, 2-22, 5 (1977):1, 2-24) Vm

Katrinefors

ERIKSSON, K, /Katrinefors pappersbruk - Carlsfors pappersbruk/. (Mariestad. Minnesskrift utg. vid firandet av stadens 350-årsjubileum 1933. Mariestad 1933, 231-237, 242-243)

Klippan

/ATTELID, Tore/ Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Pappershandlaren 38 (1955), 455-456, 459) Ill.

— Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Bokvännen 20 (1965):8, 185-188)

— Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Kemisk tidskrift 1976, 108-109) Ill.

Ett besök vid Klippans pappersbruk år 1856. (Pappershandlaren 49 (1966), 112-113)

CERVIN, T, Reflexioner kring Klippans pappersbruk. (i: En bok om papper. Upps. 1944, 11-22)

CLEMENSSON, Gustaf, Klippans pappersbruk 1573-1923. (17). 335 s. Lund 1923

— Klippans pappersbruk med Lessebo och Böksholm. Till hundraårsminnet av Sveriges första pappersmaskin. 167, (1) s. Ill. Upps. 1932

Klippan /forts/
/CLEMENSSON, Gustaf/, Sveriges första pappersmaskin firar hundraårsjubileum.
(Svensk papperstidn. 35 (1932), 372-375)
- Även separat 13 s.

JOHNSSON, Pehr, Överste Joakim Staël von Holstein som innehavare av Klippans pappersbruk. (Industritidningen Norden 59 (1931), 280-282)

MAIMROS, Carl Johan, Ur ett 350-årigt skånskt pappersbruks historia. (Skåne. Årsbok 1931, 157-199)

Korndal

AXELSON, M, Vandringar i Göteborg med omnejd. 1. Några dagar i Mölndal. Gbg 1861.
Sid. 7-13: Korndals pappersbruk

BODMAN, G, Pappersindustrier. (förf:s Fabriker och industrier i det gamla Göteborg. Kulturhistoriska bilder. Gbg 1925, 200-260)

LUNDSKOG, J, Gammal Mölndalsindustri. De gamla pappersbruken och Rosendals aktiebolag. (i förf:s Fässbergs socken och Möldals kvarnby under gångna tider. Gbg 1921, 140-144)

SCHILLER, E, C D Ekman - W Flodquist. Cellulosafabrikationshistoria från 1870-talet vid Korndals fabriker i Mölndal. (Svensk papperstidn. 33 (1930), 227-230)

Lessebo

/CLEMENSSON, Gustaf/ Bilder och anteckningar rörande brukspersonal och föreningsliv vid Lessebo bruk. Vid minnesfesten på Lessebo den 12 september 1943. 54 s. Ill. Sthlm 1943

-- Lessebo.

1. 1658-1856. 334 s. Lessebo 1954

2. 1856-1956. 515 s. Ill. Vm. Lessebo 1964

Einzige schwedische Büttenpapiermanufaktur jetzt in eigener Regie der Papiermacher. (IPH-Information. N.F. 5 (1971), 82-83)

EKEROT, G, Lessebo pappersbruk. (förf:s Industriella verk och anläggningar. 1. Kronobergs län. Wexjö 1884, 7-11)

Handgjorda papperet tillverkas alltjämt. (Pappershandlaren 38 (1955), 300)

Johan Lorentz Aschans...testamente jemte Lessebo bolags-ordning. 15 s. Wexjö 1882

/JOHNSSON, Pehr/, Lessebo pappersbruk två hundra år. Några anteckningar. (Nordisk boktryckarekonst 20 (1919), 57-58)

-- Medicinaren som blev en stor pappersfabrikant. Johan Lorents Aschan, Lessebo. (Pappershandlaren 38 (1955), 270, 272, 274)

-- Smäländsk industri vid mitten av 1800-talet. Vad de gamla lantmästarna veta berätta. (Industritidningen Norden 56 (1928), 53-54, 63-64)

KARLSSON, Elof, Lessebo pappersbruk. (Västra Småland. Läsebok för skola och hem. Utg av H Bjurulf. Upps. 1931, 311-319)

- Lessebo /forts/
Lessebo bruk i Småland. Av -nr. (Sveriges industriella etablissementer. Ser. 2. Sthlm 1879, 25-26). Ill
- Lessebo papper och pappersfabriker. 11 s. Sthlm 1888
- Lessebo 1719-1919. (4), 69, (3) s. Ill. Sthlm 1926
- NAUCKHOFF, J H, Lessebo. Järnbruket som för 250 år sedan blev pappersbruk. (Industritidningen Norden 71 (1943), 491-494)
- /NILSSON, Fr/, Unik papperstillverkning framväxte ur järnbruksindustrien. Unik utveckling från järnverk till pappersbruk. (Svenska pappersindustriarbetaren 9 (1929):4, 20-23)
- WALLERSTRÖM, A, Lessebo pappersbruk. (förf:s Smålands näringsliv i ord och bild. 5. Nässjö 1919, 17-22)
- VEJDE, P, Lessebo järn- och pappersbruk. (Hyltén-Cavallius-föreningen. Årsbok 1920, 67-94)
- Lindholmens pappersbruk
ÅGREN, Carl, Hur Emmabo fick pappersbruk och sågkvarn. (I Dackebygd 1968, 69-81)
Om Lindholmens pappersbruk anlagt 1827 av Jonas Lindblad
- Lingonbacka
NORDIN-PETTERSSON, Brita Stina, Lingonbacka - ett uppländskt pappersbruk (Uppland 34 (1974), 27-35)
- Långaryd
LILJEDAHL, Gösta, /Om exkursion till Långaryd socken/. (NPH-Nytt 5 (1977):1, 29-30)
- Mariedal
JOHNSON, F O, Som pappersmakarlärling på 1860-talet. (Bulletin of the American institute of Swedish arts, literature and science. Minneapolis, Minn. N.S. Vol 1:1 (1944), 26-29)
- Motala
Motala pappersbruk. (Sveriges industriella etablissementer. Ser. 1. Sthlm 1872, 28-30) Ill.
- SKOG, Gustav, Om Motala pappersbruk och Holms pappersbruk i Östergötland. Anteckningar sammanställda. (NPH-Nytt 2 (1974):4, 21-23)
- Munksjö
BOSAEUS, Elis, Munksjö bruks minnen. xii, 806 s. Ill. Jönköping 1953
- Munksjö pappersbruk. Nytt och gammalt. (Svensk papperstidn. 11 (1908), 241-242)
- Munksjö pappersbruk i Jönköping. (Sveriges industriella etablissementer. Ser. 2. Sthlm 1879, 17-18). Ill.
- /NILSSON, Fr/, Munksjö pappersbruk fyller sjuttio år. (Svenska pappersindustriarbetaren 12 (1932):3/4, 10-12)

Norrköping

Bidrag till pappersindustrins äldre historia i Norrköping. (Svensk pappers-tidn. 30 (1927), 446-449)

Norrström

N/ILSSON/, Fr/edrik/, Där nu debatterna eka dånade förr papperskvarnarna. Det första svenska pappersbruket och den första boken... (Svenska pappers-industriarbetaren 13 (1933):1, 5-8)

Nykvarns pappersbruk

/ARTELID, Tore/, Nykvarns pappersbruk. Några anteckningar från de första åren. (Pappershandlaren 41 (1958), 418-419). Ill.

HUMBLE, I, Nykvarns pappersbruk. (i: Turingeboken. En sockenbeskrivning utg. med anledning av Nykvarns bruks 350-årsjubileum år 1940. Nykvarn 1940. D. 2, 25-60)

JANSSON, A, & KRONBERG, C, Nykvarnssånger författade av "Bataljonens" medlemmar åren 1851-1858. Utg. av J Lybeck. 58 s. Södertälje 1935

KARLSSON, J A, Nykvarns bruk genom tiderna. (Vår bygd. Utg. av Östra Södermanlands kulturhistoriska förening 1935, 2-15)

— Thams testamente. Nykvarns arkiv. (Vår bygd. Utg. av Östra Södermanlands kulturhistoriska förening 1937, 18-21)

SWEDLUND, R, Nykvarns bruks- och gårdarkiv. (Meddelanden från Svenska riksarkivet 1936, 132-137)

Nyköping

FALCK, A E, Nyköpings, Hargs och Periodens samt Forssa pappersbruk. (förf:s Hantverksskrån och fabriksväsen i Nyköping från äldre tider. Nyköping 1928, 398-404)

Olofström

/JOHNSON, Pehr/, Ett gammalt pappersbruk i Blekinge. Olofsström förr i världen. (Svensk papperstidn. 20 (1917), 293)

— Olofström. Några blad ur brukets historia. (Industritidningen Norden 52 (1924), 169-170, 176-177, 186-187)

SÖDERBERG, T, Olofströms bruk 1735-1935. Minnesskrift utg. av Svenska stålpressnings AB Olofström. 131, (1) s. Olofström 1935

Papyrus

/NILSSON, Fredrik/, Papyrus i Mölndal jubilerar... Över 300-årig papperstillverkning med privilegier av Gustaf II Adolf. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935) :1, 10-12)

Pappersbruket Papyrus 60 år - men med 300-åriga anor på pappershanteringens klassiska mark i Mölndal. (Pappershandlaren 38 (1955), 553-554, 557)

Perioden

FALCK, A E, Perioden. Pappersbruk - bomullsspinneri 1762-1872-1924. Aktiebolaget Periodens femtioårsskrift. 85 s. Ill. Nyköping 1924

Qvills pappersbruk

JOHNSSON, Pehr, Industriella verk i Småland under mitten av 1800-talet. Vad lantmätnarna ha att berätta. (Industritidningen Norden 55 (1927), 263-264, 271-272)

Ringamåla

ANDERSSON, Olov, Anteckningar om äldre industrier i Asarum och Ringamåla. (Blekinge-bygder 4 (1926), 41-45)

Rydefors

ENGLÉN, Sven, Rydefors pappersbruk. (Älghultskrönika 4 (1947), 125-135)

Röttle

ALMQVIST, Sven, Röttle pappersbruk på Per Brahes tid. Ett bidrag till Visingsborgs grevskap och den äldsta småländska pappersindustriens historia. (Meddelanden från Jönköpings läns hembygdsförbund 38 (1965), 44-87)

AMBROSIANI, Sune, Några notiser om Röttle pappersbruk. (Rig 8 (1925), 155-162)

Silverdalen

BOSAEUS, Elis & ESMARCH, Fredrik, Silverdalen. Historien om ett småländskt pappersbruk. 175, (2) s. Sthlm 1944

Skeen

AMBROSIANI, Sune, Skeens pappersbruk, Annerstads socken, Småland. (Svensk papperstidn. 35 (1932), 539-542)

JOHNSSON, Pehr, Skeens pappersbruk i Småland. Numera nedlagt. (Industritidningen Norden 64 (1936), 272-273, 281-282)

NORLANDER, L G F, Huvudgårdarna i Skeen, Annerstads socken, Småland med underliggande fastigheter. Anteckningar. 11 s. Kalmar 1910

Stenhestra

ERICSON, Harry, Handpappersbruken Stensö och Stenhestra. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 16-17)

Stensö

Ibidem

Strömsholm

ERICSON, Harry, Ur Långarydsbrukens Strömsholm och Höljeryd arkiv i Jönköpings museum. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 18-22) Faks.

LILJEDAHL, Gösta, Anteckningar om handpapperstillverkningen i Långaryds socken i Jönköpings län. 1-3. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 3-15, :4, 2-22, 5 (1977):1, 2-24). Vm

Totebo pappersbruk

FISCHER, Walter, Totebo pappersbruk. Rapsodiska anteckningar kring en lagerjournal från år 1766. (Tjustbygdens kulturhist. förening. Meddelanden 17 (1960), 49-64)

Trilleholm

ERICSON, Harry, En industri i Västergötland på 1600-talet. Västergötlands äldsta pappersbruk, Trilleholm. (Västergötlands fornminnesförenings tidskrift 1973/74, 307-320). Ill. Vm

Tumba

CASTEGREN, Erik, Riksbankens pappersbruk Tumba. Minnesskrift till dess tvåhundraårsjubileum år 1955. På industristyrelsens uppdrag utarb. 212 s. Ill. Tumba 1955.

- /Ny tr./ 211, (2) s. Ill. Sthlm 1956

PALME, S, Vid invigningen av den nya fabriksbyggnaden vid Tumba bruk den 15 april 1918... Tal. 15 s. Sthlm 1918

SIMONSSON, K G, Riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk. (1), 57 s. Sthlm 1931. (Sveriges riksbank 1668-1924. Bankens tillkomst och verksamhet. 5. Bil. 3.)

THORBJÖRNSSON, Bengt, Tumba bruk. (Industriell teknik 92 (1964):2, 29)

Tumba pappersbruk tvåhundra år. Jubileet firas den 18 juni. (Pappershandlaren 38 (1955), 305-306, 309)

Uddby

BOETHIUS, Bertil, Tyresöindustrierna på Maria Sofia De la Gardies tid. (Fataburen 1933, 107-132)

Uppsala

AMBROSIANI, Sune, Smärre arkivaliska bidrag till Uppsala historia. (Upplands fornminnesförenings tidskr. 4:2, 343-348)

HERDIN, K W, /Pappersbruket i/ Uppsala på 1600-talet. Borgerskapet. Handel och hantverk... Upps. 1929, 144-146

Yxered

PETERSSON, Harald, När Yxered skulle få pappersbruk. (Tjustbygden 19 (1962), 65-90)

Ösjöfors

ALTHIN, Torsten, Ösjöfors, Schwedens älteste noch bestehende Papiermühle. (Papiergeschichte 9 (1959): 4, 43-48)

-- Terminologien vid Ösjöfors pappersbruk. (Svensk papperstidn. 28 (1926), 391-393)

ATTELID, Tore, Sveriges sista handpappersbruk. (Eokvällen 21 (1966):5, 111-113)

— Sveriges sista handpappersbruk räddas. (Pappershandlaren 48 (1965), 510-512)

ERICSON, Harry, Ösjöfors, ett forskarcentrum för Kalmar läns handbruk. (NPH-Nytt 2 (1974):3, 16-18). Ill.

ESSEN, Carl-Gustaf von & ERICSON, Harry, Tillverkning av papper vid Ösjöfors gamla handpappersbruk. 18 s. Ill. Vimmerby 1965

- Även i Kalmar län. Årsbok 53 (1965), 49-60

- Ösjöfors /forts/
/NILSSON, Fredrik/, Pappersbruket i Ösjöfors flyttas till Stockholm. Skall Tekniska museet visa den miljö i vilken forna tiders arbete utfördes? (Svenska pappersindustriarbetaren 11 (1931):2, 14-16)
- Östanå, Hälsingland
/HÄGERMARK, K./, Pappersstämpel från Östanå. /Omslaget till/ O.J. Broman: Glysisvallur 20. Upps. 1936
- LINDBERG, G, Östanå pappersbruk, Hälsingland. (Illustrerat Norrland. Sthlm 1891, 38)
- /En art grå-papper framställt av lövblad uppvisat av H Stakel, faktor vid Östanå pappersbruk i Hälsingland. Notis./ (Kongl. svenska vetenskapsakademiens handlingar 12 (1751), 237)
- WESTBERG, Hans, Östanå pappersbruk i Hälsingland. (Daedalus 36 (1966), 9-26)
- Östanå pappersbruk i Hälsingland. Några historiska anteckningar. 173 s. Ill. /Hudiksvall/ 1965.
- 2. uppl. 1966
- Östanå, Skåne
AMBROSIANI, Sune, Salsmästare Lagerblads minnen från Östanå bruk i Skåne. (Svensk papperstidn. 14 (1931), 170, 173-174)
- JOHANSSON, Pehr, Ludvig Littorin en av södra Sveriges främste papperstillverkare och avnämare under 1800-talet. (Pappershandlaren 35 (1952), 430, 433, 435, 436, 438)
- En skånsk pappersfabrikör under förra seklet. Några anteckningar om Ludvig Littorin från Jönköping. (Pappersjandlaren 29 (1946), 189-190, 192-193)
- Östanå trämassfabrik och pappersbruk. En historik. (i förf:s Boken om Broby. Trelleborg 1919, 62-76)
- Även separat 1919
- Överste Joachim Staël von Holstein och Östanå pappersbruk. (Svensk papperstidn. 31 (1928), 472-473, 506-507)

5. BIOGRAFI

- Ambrosiani, Sune
Sune Ambrosiani död. (Svensk papperstidn. 53 (1950), 78)
- Aschan, Johan Lorentz
BREDBERG, B G, Johan Lorentz Aschan. (Lefnadsteckningar öfver K. Svenska vetenskapsakademiens efter år 1854 aflidna ledamöter. 1. Sthlm 1869, 59-69)
- GÖTH, J A, Bergsrådet på Lessebo och hand underhavande. 1.-3. uppl. Sthlm 1925. 146, 2 s.
- 4. uppl. 1936

- Aschan, Johan Lorentz /forts/
 JOHNSON, Pehr, Johan Lorentz Aschan. En framstående befrämjare af svensk pappersindustri under 1700-talet. (Svensk papperstidn. 15 (1912), 209-210)
- Medicinaren som blev en stor pappersfabrikant. Johan Lorents Aschan, Lessebo. (Pappershandlaren 38 (1955), 270, 272, 274)
- ODÉN, S, Johan Lorentz Aschan. (Svenskt biografiskt lexikon. 2. Sthlm 1920, 327-330)
- Bille, Sten
 JOHNSON, Pehr, En skånsk pappersfabrikant från 1500-talet. (Svensk papperstidn. 25 (1922), 218-220)
- Brahe, Tycho
 /JOHNSON, Pehr/, Tyge Brahe som pappersfabrikant. (Svensk papperstidn. 29 (1926), 162-164)
- Tycho Brahe som pappersfabrikant. Några anteckningar. (Svensk papperstidn. 21 (1918), 517-519)
- LENGERTZ, W, En märklig föregångsman i boktryckarkonstens och papperstillverkningens historia. Några historiska och bibliografiska anteckningar om den berömda astronomen och författaren Tycho Brahe. (Svenska boktryckareföreningens meddelanden 34 (1929), 40-43)
- MORTENSEN, H, Tycho Brahe som bogtrykker og papirmager. (De grafiske fag 26 (1930/31), 34-38)
- Briquet, Charles Moïse
 NORDSTRAND, Ove K, Charles Moïse Briquet and Les filigranes. (Libri 19 (1969): 1, 58-61)
- Cederdahl, Jonas
 Två pappersbruksarbetare från de gamla handpappersbrukens tid. De båda knekttorparsönerna som...till slut blevo sina egna pappersfabrikörer. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):3, 19-20)
- Clemensson, Gustaf
 LILJEDAHL, Gösta, Gustaf Clemensson, Sweden's grand old man of paper history deceased. (IPH-Information. N.F. 5 (1971), 80-81)
- Cronström, Isaac
 BOETHIUS, Bertil, Isaac Cronström. (Svenskt biografiskt lexikon. 9. Sthlm k931, 356-365)
- JOHNSON, Pehr, En föregångsman för svensk pappersindustri. Några anteckningar om Isak Cronström. (Svensk papperstidn. 17 (1914), 257, 259)
- En pappersfabrikant från 1600-talet. Några anteckningar om Isak Cronström. (Svensk papperstidn. 22 (1919), 35-36)
- Ekman, Carl Daniel
 ERICSON, Harry, Postverkets jubileumsfrimärke ägnat 100-årsminnet av industriell anläggning med tillämpning av Carl Daniel Ekman's uppfinning av sulfittmasseprocessen år 1872. (NPH-Nytt 2 (1974):2, 17-18). Ill.

- Ekman, Carl Daniel /forts/
 SCHILLER, E, C D Ekman - W Flodquist. Cellulosafabrikationshistoria från 1870-talet vid Korndals fabriker i Mölndal. (Svensk papperstidn. 33 (1930), 227-230)
- C D Ekman eller W Flodquist - en klarlagd tvistefråga. (Från svenska bruk 8 (1930):3, 6-8)
- Engström, Tage
 E/RICSON/, H/arry/, Tage Engström död. (NPH-Nytt 2 (1974):1, 13)
- Ericson, Harry
 /KLINGSTRÖM, Lars/, Harry har handpapper som hobby. (Fiskeby-Information 16 (1976):5, 6-7). Ill.
- Essen, Carl-Gustaf von
 ERICSON, Harry
 Carl-Gustaf von Essen i memoriam. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 1-2)
- Fiskaa, Haakon M.
 L/ILJEDAHL/, G/östa/, H M Fiskaa 80 år. (NPH-Nytt 2 (1974):2, 1). Bibliogr.
- Flodquist, W
 Se: Ekman, Carl Daniel
- Grönvik, Anna
 W/TITTING/, E/rik/, Anna Grönvik 75 år 26 jan. 1976. (NPH-Nytt 3 (1975):3/4, 1)
- Hellsten, Ephraim
 KARLSSON, Kurt K, Om Finlands första och enda handpappersmästare. (Papperi ja Puu/ Papper och trä 58 (1976), 175-178)
- Om Finlands första och enda handpappersmästare, Ephraim Hellsten vid Järvenoja. (NPH-Nytt 2 (1974):4, 24-30)
- Johnsson, F O
 JOHNSON, F O, Som pappersmakarlärling på 1860-talet. (Bulletin of the American institute of Swedish arts, literature and science, Minneapolis, Minn. N.S. Vol 1:1 (1944), 26-29)
- Kjellman, släkten
 LILJEDAHL, Gösta, Anteckningar om handpapperstillverkningen i Långaryds socken i Jönköpings län. 1-3. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 3-15, :4, 2-22, 5 (1977):1, 2-24). Vm
- Lagerblad, släkten
 AMBROSIANI, Sune, Några anteckningar om pappersmakarsläkten Lagerblad. (Svensk papperstidn. 34 (1931), 87-88, 93)
- Lagerblad, Andreas Bernhard
 AMBROSIANI, Sune, Salsmästare Lagerbladets minnen från Östanå bruk i Skåne. (Svensk papperstidn. 14 (1931), 170, 173-174)
- Lemchen, släkten
 ANREP, G, Lemchen. (förf:s Svenska släktboken. Ser. 1:3. Sthlm 1875, 46-70)

Lemchen, släkten /forts/
SMÅRT, B, Lemchen, en gammal pappersmakarefamilj. (Svensk papperstidn. 26 (1923), 176-177)

Liljedahl, Jon
Två pappersbruksarbetare från de gamla handpappersbrukens tid. De båda knekttorparsönerna som...till slut blevo sina egna pappersfabrikörer. /Jon Liljedahl på Örneström och Jonas Cederdahl på Mariedal/. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):3, 19-20)

Liljeström, Johannes
ERICSON, Harry, Ur Långaryd-brukens, Strömsholm och Höljeryd arkiv i Jönköpings museum. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 18-22). Faks.

Lindblad, Jonas
ÅGREN, Carl, Hur Emmabo fick pappersbruk och sågkvarn. (I Dackebygd 1968, 69-81)

Littorin, Ludvig
JOHNSON, Pehr, Ludvig Littorin, en av södra Sveriges främste papperstillverkare och avnämare under 1800-talet /vid Östanå i Skåne/. (Pappershandlaren 35 (1952), 430, 433, 435, 436, 438)

-- Ludvig Littorin. En äldre föregångsman för den skånska pappersindustrien. (Svensk papperstidn. 19 (1916), 58-60)

-- En skånsk pappersfabrikör under förra seklet. Några anteckningar om Ludvig Littorin från Jönköping. (Pappershandlaren 29 (1946), 189-190, 192-193)

Malmros, Carl Johan
Carl Johan Malmros 70 år. (Svensk papperstidn. 47 (1944), 567-568)

Olcén, Olof
JOHNSON, Pehr, Olof Olcén. Från mässingsdosan till pappersfabrikationen. (Industritidningen Norden 51 (1923), 127, 139-140, 150)

-- En märklig skånsk industriidkare och pappersfabrikant under 1800-talet. (Svensk papperstidn. 30 (1927), 394-396)

Rosengvist, släkten
LILJEDAHL, Gösta, Anteckningar om handpapperstillverkningen i Långaryds socken i Jönköpings län. 1-3. (NPH-Nytt 4 (1976):3, 3-15, :4, 2-22, 5 (1977):1, 2-24). Vm

Rosengvist, Adolf Henning
ERICSON, Harry, Hans farfar och far var pappersmakare. (NPH-Nytt 5 (1977):1, 25-28)

Røgeberg, Christian Larsen
FISKAA, Haakon M, /Meddelande om vävstol för viraduk i Drammens museum tillverkad av Røgeberg vid Eiker papperskvarn ca 1850/. (NPH-Nytt 1 (1973):4, 2)

RØGEBERG, Christian Larsen, Lidt papirhistorik. Oslo 1934

-- Fremstilling av bølgepapir. (Papir-Journalen 1936)

Scheven, Rütger von
Tre betydande pappersmakare, Ts'ai Lun, Ulman Stromer, Rütger von Scheven.
(Pappershandlaren 36 (1953), 576, 578)

Schlott, Arendt
AMBROSIANI, Sune, Arendt Schlott. "Den förste pappersmakaren i Sverige".
(Svensk papperstidn. 22 (1919), 12-13)

Staël von Holstein, Joachim
JOHNSSON, Pehr, Överste Joachim Staël von Holsten och Östanå pappersbruk.
(Svensk papperstidn. 31 (1928), 472-473, 506-507)

-- Överste Joachim Staël von Holstein som innehavare av Klippans pappersbruk. (Industritidningen Norden 59 (1931), 280-282)

Stakel, H
/En art gråpapper framställt av lövblad uppvisat av H Stakel, faktor vid Östanå pappersbruk i Hälsingland. Notis./ (Kongl. sv. vetenskapsakademiens handlingar 12 (1751), 237)

Stromer, Ulman
Tre betydande pappersmakare, Ts'ai Lun, Ulman Stromer, Rütger von Scheven.
(Pappershandlaren 36 (1953), 576, 578)

Ts'ai Lun
Ibidem

Tullberg, Kjellåke
ESSEN, Carl-Gustaf von, Kjellåke Tullberg in memoriam. (NPH-Nytt 3 (1975):2, 1-1a)

Wahlberg, Olof
Olof Wahlberg död. (Svensk papperstidn. 54 (1951), 30)

Walden, Juuso
KLEMOLA, P, Juuso Walden - viimeinen patruuna. 246 s. Hki 1971

Åkesson, Lennart
BLASER, Fritz, Lennart Åkesson und sein Papierlexikon. (Papiergeschichte 4 (1954), 33)

6. PAPPERSHISTORISK FORSKNING

6.0 TERMINOLOGI

ALTHIN, Torsten, Terminologien vid Ösjöfors pappersbruk. (Svensk papperstidn. 28 (1926), 391-393)

BEACH, G, A glossary of Swedish-English pulp and papermaking terms. (1), 70 s.
/Iwade, Sittingbourne, Eget förl. 1965/

- BLASER, Fritz, Lennart Åkesson und sein Papierlexikon. (Papiergeschichte 4 (1954), 33)
- FISKAA, Haakon M, Har papiret en rett- og en vrangside? (Bibliotek og forskning 19 (1973), 96-101)
- Hat Papier eine rechte Seite und eine Kehrseite? (Papiergeschichte 23 (1973), 8-11)
- HOLMSTRÖM, Jacob G, Varunamn och termer inom pappershandelsbranschen. 38 s. Sthlm 1945.
- 2. omarb. uppl. (2), 30 s. 1958
- LILJEDAHL, Gösta, Litet ABC om A och Z. (NPH-Nytt 4 (1976):1, 19-26)
- LOEBER, Edo G, /Aufgelagerte, aufgedruckte und geprägte Wasserzeichen. Zur Terminologie/ (NPH-Nytt 4 (1976):1, 27)
- Ordlista. Termer och definitioner inom massa-, pappers- och fiberskiveindustrin. 93 s. Sthlm 1958. (Tekniska nomenklaturcentralens publikationer. TNC 29)
- Pappershandelns varutermer. Sammanst. och rev. av Georg Nilson. /Utg. av/ Svenska pappershandlareföreningen. (90) bl. Sthlm 1961
- Pappersordlista. Paper vocabulary... 89 s. Ill. Sthlm /1974/. (Svensk standard. SIS 152005)
Svensk, engelsk, finsk, fransk, norsk, tysk text
- RYNELL, Alarik, Swedish kraft - not German. (Moderna språk 69 (1975):3, 209-217)
Om ordet Kraftpapper
- SAMUELSSON, Sigvard, Begreppet bulk hos papper. (Nordisk boktryckarekonst 53 (1952), 278)
- Opacitet och bulk. (Pappershandlaren 35 (1952), 373-374)
- STENIUS, Åke S:son, Ljushet - en benämning på avskrivning? (Svensk papperstidn. 75 (1972), 473-474)
- Ljushet och vithet. Två storheter som ofta förväxlas. (Svensk papperstidn. 59 (1956), 172-174)
- Tjocklek, täthet och bulk hos papper och papp. (Svensk papperstidn. 66 (1963), 315-316)
- WAHREN, Douglas, Proposed definitions of some basic papermaking terms (Svensk papperstidn. 70 (1967), 725-729)
Om flockning, formering, botten

6.1 FILIGRANOLOGI

- BENGSTSSON, Ingmar, Att genomsåda papper. (Svenska dagbladet 27/4 1952)
- /CRONQUIST, W/, Några ord om pappersstämplar. (Svensk papperstidn. 1 (1898), 18, 34)
- ERICSON, Harry, Vattermärket i fysikalisk och teknisk belysning. (NPH-Nytt 2 (1974):4, 18-20)
- FISKAA, Haakon M, Vanmerke-forskningen og dens betydning for bestemmelsen av gamle böcker og håndskrifter. (Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 26 (1939), 201-223)
- Litt om papirmerker. (Norsk trykk 1933:5, 1-6). Även separat
- /HASSELQVIST, A/, Vattermärken i handgjort papper. (Allmänna svenska boktryckareföreningens meddelanden 10 (1905), 186-192)
- LARSEN, Birgitta Holt, Vandmaerker. (Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder 19 (1975), sp 483-485)
- LILJEDAHL, Gösta, Filigranologi. Om vattermärken i papper och dessas historia. /Föredrag för Tekniska museets vänner 1960/. (Daedalus 1960, 119-137). Ill.
- Nyare litteratur rörande vattermärken. (Historisk tidskrift 1958, 206-220)
- Om pappershistoria och filigranologi 1958-1968. (Historisk tidskrift 1968, 480-502)
- Om vattermärken i papper och vattermärkesforskning (filigranologi). (Biblis 1970, 91-129). Summary, Ill. Litt. Vm
- Referat av Theo Gerardy i IPH-Information. N.F. 6 (1972), 46-49
- Om vattermärken och filigranologi. (Historisk tidskrift 76 (1956), 241-274)
- LOEBER, Edo G, Kriterier över likheter mellan vattermärken. (NPH-Nytt 3 (1975):1, 5-7)
/övers. av artikel i Papiergeschichte 1971:1/3, 15 ff/
- NORDSTRAND, Ove K, Vandmaerker og vandmaerkeforskning. Papirhistoriske noter. 1. (Fund og forskning i Det kgl. biblioteks samlinger 17 (1970), 7-20)
- SAMUELSSON, Sigvard, Vad är ett vattermärke? (Pappershandlaren 37 (1954), 10, 12, 16) Vm
- SJÖGREN, A, Om pappersmärken. Efter utländska källor. (Nordisk boktryckarekonst 6 (1905), 129-132)
- Ur vattermärkets historia. (Pappershandlaren 36 (1953), 717)

WALLNER, Stefan, Die Entstehung und Entwicklung der Wasserzeichen. (Pappers- och trävarutidn. för Finland 1937, 178)

6.11 FILIGRANOLOGINS HISTORIA

FISKAA, Haakon M, Filigranologi. En hjelpevitenskap i vekst. (Bibliotek og forskning 17 (1968), 52-67)

-- Filigranologie. Eine heranwachsende Hilfswissenschaft. (Papiergeschichte 19 (1969), 39-45)

-- Papirhistorisk nyorientering. (Papir-Journalen 1938, 281-285, 326-331)

-- Den papirhistoriske situasjon i Norden. (Curens librorum 4 (1968))

KARLSSON, Kurt K, Om pappershistorisk forskning i Finland. (Historisk tidskrift för Finland 61 (1976), 340-344)

LILJEDAHL, Gösta, Filigranology at present in Sweden. (Papiergeschichte 9 (1961), 87-89)

6.12 DATERING MED HJÄLP AV VATTENMÄRKEN

DAHLBERG, Gunilla, Datering av skrifter med hjälp av vattenmärken. (Sam-laren 95 (1974), 81-111). Ill.
Recension av J O Rudén i NPH-Nytt 3 (1975):3/4, 17

GERARDY, Theo, Wasserzeichendatierung in Schweden. (IPH-Information. N.F. 2 (1968), 23-25)

LARSEN, Birgitta Holt, Datering af håndskrifter ved hjælp af vandmærker. (Danske studier 1968, 5-16)

LILJEDAHL, Gösta, Erik Dahlberg and his papers. History and filigranology. (IPH-Information. N.F. 3 (1969), 73-77, 4 (1970), 23-31, 55-62). Vm

-- Filigranology as an historical auxiliary science. (IPH-Information N.F. 6 (1972), 79-83)
Referat av E Sandstedt, Studies concerning Jöran Nordberg's history of King Charles XII

-- Wasserzeichen als Beweismaterial vor Gericht. (Papiergeschichte 6 (1956), 75 ff)

NORDSTRAND, Ove K, Om registrering af vandmærker og aldersbestemmelse af pa-pir (De grafiske fag 1958:3, 89)

RUDÉN, Jan Olof, Vattenmärken och musikforskning. Presentation och tillämpning av en dateringsmetod på musikalier i handskrift i Uppsala universitetsbiblioteks Dübensamling. xi, 170, 12, 190, (9) s. Uppsala 1968. /Stencilerad licentiatavhandling/. Zusammenfassung. Vm
Recension av G Liljedahl i IPH-Information. N.F. 3 (1969), 33-42

6.13 METODER FÖR AVBILDNING AV VATTENMÄRKEN

GRÖNVIK, Anna, PM ang. beta-radiografering (C-14). (NPH-Nytt 1 (1973):1/2, bilaga 2)

/HUDSON, Frederick/, Select bibliography concerning beta-radiography of watermarks (NPH-Nytt 1 (1973):1/2, bilaga 2, 5)

LILJEDAHL, Gösta, The watermarks in a French dictionnaire of 1756. On the problems of deciphering and reproducing watermarks in 8vo-sized books. (IPH-Information. N.F. 6 (1972), 36-45). Vm

NORDSTRAND, Ove K, Beta-Radiographie von Wasserzeichen. (Papiergeschichte 17 (1967), 25-28). Ill

6.14 SÄRSKILDA VATTENMÄRKEN. MOTIVVAL

FISKAA, Haakon M, Norske firmavannmerker. (NPH-Nytt 3 (1975):2, 8-18). Vm

— Papir og vannmerker i norske diplomer 1371-1524. 1-4. (NPH-Nytt 2 (1974):1, 1-10, :2, 3-16, :3, 1-13, :4, 1-17). Vm

— Representative norske vannmerker 1695-1750. (Norsk boktrykk kalender 1949, 17-41, 1950, 1952)

— Den symbolske betydning av de eldste vannmerker. (Papir-Journalen 1941) - Även separat 12 s.

— Vannmerker i norske papirdiplomer. (Boken om böcker 4 (1937), 11-32)

/HAEGGERMARK, K/, Pappersstämplar från Östanå. /Omslaget till/ O J Broman, Gylsisvallur 20, Upps. 1936

HIERTA, P, Oxenstiernska pappersmärken från 1600-talet. (Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 3 (1916), 165-166)

JOHNSON, Pehr, Våra äldsta pappersbruk och deras märken. Några anteckningar. (Pappershandlaren 28 (1945), 121-122)

KARLSSON, Kurt K, Om bildmönstren i de finländska vattenmärkena. (NPH-Nytt 3 (1975):3/4, 10-16) Vm

— Tomasböles vattenmärken. (NPH-Nytt 4 (1976):4, 25-30) Vm

/KLEMMING, G E/, Pappersmärken från 1600-talet. (förf:s Ur en antecknares samlingar. 7. Sthlm 1872, 237-241. - 2. uppl. Upps. 1880-82, 217-221) /Stockholm, Uppsala, Visingsborg/

LASSEN, T, Danske og norske historiske vandmaerker. Odense 1922

LILJEDAHL, Gösta, Om Pappersindustriförbundets märke /SPF/ och därmed sammanhängande pappershistoriska problem. (NPH-Nytt 1 (1973):4, 3-11) Vm

— Vattenmärken i Erik Dahlberghs skrifter. (i: A Stade, Erik Dahlbergh och Carl X Gustafs krigshistoria. Kristianstad 1967, 379-399). Ill.

— Vattenmärket - pappersmakarens bomärke och kvalitetsbevis. 1-6. (Svensk papperstidn. 77 (1974), 185-188, 337-340, 385-390, 551-556, 576, 588-592, 78 (1975), 9-12) Ill. Vm. Summary

/Om våra äldsta pappersbruk och pappersmärken./ (Nordisk boktryckeritidn. 1871, 36-37)

SJÖGREN, A, Äldre svenska pappersmärken. (Nordisk tidskrift för bok- och biblioteksväsen 3 (1916), 258-261)
/Oxenstiernska Vm, Visingsborg, Uppsala/

6.2 PUBLICERADE AVBILDNINGAR AV VATTENMÄRKEN

FISKA, Haakon M, Norske papirmøller og deres vannmerker, 1695-1870. 443 s. Oslo 1973. (Universitetsbiblioteket i Oslo. Skrifter. 3). Summary
-Recension av G Liljedahl i Svensk papperstidn. 77 (1974), 702

RUDEN, Jan Olof, Vattenmärken med motiv narr i Uppsala universitets Dübensamling, 1650-1690. 190, (9) s. /Stencilerad bilaga till lic-avhandling/. Uppsala 1968

VOORN, Henk, The papermills of Denmark & Norway and their watermarks. 46 s. Ill. Vm. Hilversum 1959 (PPS)

6.3 PAPPERSHISTORISKA SAMLINGAR

GRÖNVIK, Anna, Problems of a new papermuseum. (XIe Congrès internat. Arnhem, 4-9 Juin 1972)

LILJEDAHL, Gösta, Eine Wasserzeichensammlung in Stockholm. (Papiergeschichte 6 (1956), 61-65). Vm

— En vattenmärkessamling i Riksarkivet. (Meddelanden från Svenska riksarkivet 1955)

NORDSTRAND, Ove K, On the preparation of a Danish water-mark collection, (Papiergeschichte 12 (1962), 18-20)

ROTTENSTEN, Birte, & WAABEN, Ebba, Et forsøg på at etablere en registrering af papirtyper i Rigsarkivet. (Arkiv 6 (1976):1, 49-60)

100.000 dollar för gammalt papper. Av "Carolus". (Pappershandlaren 48 (1965), 295)

Om Eugen Savaseos samling av papper och vattenmärken

6.4 PAPPERSHISTORISKA INSTITUTIONER, SAMMANSLUTNINGAR

Forskningsinstitutet för papperets historia /vid Gutenbergmuseet i Mainz/. (Nordisk boktryckarekonst 39 (1938), 356)

KARLSSON, Kurt K, XIII:e IPH-Kongressen i Fabriano 19-23 september 1976. /Rapport/. (NPH-Nytt 4 (1976):4, 34-36)

NORDSTRAND, Ove K, Det internationale papirhistoriske samarbejde og Danmark. (Pioneren. Festskrift til Eyvind Rafn 1901-1961. Khvn 1961, 32-35)

6.41 FÖRENINGEN NORDISKA PAPPERSHISTORIKER

Föreningen Nordiska pappershistoriker. Medlemsförteckning juni 1973. (NPH-Nytt 1 (1973):1/2, 11)

Nordisk pappershistorisk förenings möte i Markaryd. (Paperi ja Puu/Papper och trä 55 (1973), 587)

NORDSTRAND, Ove K, Nordische Papierhistorikertagung, Tumba /1968/. (IPH-Information. N.F. 3 (1969), 3)

NPH-Nytt. Medlemsblad för Föreningen Nordiska pappershistoriker. Årg. 1 (1973)- Red. Erik Witting. Mariestad

Protokoll från Föreningen Nordiska pappershistorikers sammankomst i Markaryd den 17-21 juni 1973. (NPH-Nytt 1 (1973): 1/2, 2-10)

Referat från Föreningen Nordiska pappershistorikers medlemsmöte i Oslo den 16-18 juni 1975. (NPH-Nytt 3 (1975):3/4, 2-9)

/RUDÉN, Jan Olof/, "Nordiska pappershistoriker ". (Svensk papperstidn. 77 (1974), 146)

7. TILLVERKNINGSPROCESSENS HISTORIA (TEKNOLOGI)

7.0 ALLMÄNT. FÖRUTSÄTTNINGAR

HANNERBERG, D, Den äldre pappersbruksbygden i Sverige. En studie om initiativ och naturtillgångar. (En bok om papper. Upps. 1944, 210-228)

OVERWIEN, Th, Papirfabrikasjon. Forelesninger vid NTH. Trondheim 1935

7.01 RÅMATERIAL

- ALTHIN, Torsten, Papper och cellulosa. Tekniska museets första specialutställning. (Teknisk tidskrift. Allmänna avdelningen 1936, 462-465)
- Träpapper från 1700-talet. (Svensk papperstidn. 1929, 12-17)
- /En art gråpapper framställt av lövblad uppvisat av H Stakel, faktor vid Östanå pappersbruk i Hälsingland. Notis./ (Kongl. Svenska vetenskapsakademiens handlingar 12 (1751), 237)
- BOËTHIUS, Bertil, Pappersbrukens råvarubekymmer under frihetstiden. Anteckningar om lumpanskaffningen. (En bok om papper. Upps. 1944, 189-209)
- Även i Pappershandlaren 34 (1951), 24, 26, 28-30, 60-62, 120, 122, 124, 126, 152, 154, 156, 158, 182, 186, 242-243)
- DUNCKER, B & NORDMAN, L, Den enskilda fiberns mekaniska egenskaper. /Föredrag vid Ekmandagarna 1968/. (Svensk papperstidn. 71 (1968), 165-177). Ill. Litt.
- JOSEPHSON, Gustaf, Erfarenhets-rön angående tillverkningen af pappersmassa af olika ämnen samt pappersfabrikationen samlade under fleråriga resor på kontinenten och i England äfvensom vid anläggning af fabriker för tillverkning af träpappersmassa inom Sverige. 16 s. Jönköping 1872
- Några ord i frågan om papperstillverkning af trämassa såsom en af de bäst lönande industrier för Sverige. 8 s. Jönköping 1874
- S.H.T. /Iakttagelser rörande tillverkning af pappersmassa af trä och halm/. 16 s. Sthlm 1871
- /NILSSON, Fr/, Hur man gjorde lump till massa på 1860-talet. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):4, 12-14)
- Några underrättelser öfver tillverkningen af pappersmassa af träd efter Voelters patent. 8 s. Norrköping 1870
- Unique paper made of the Wasa's anchor cable. (Pappershandlaren 46 (1963), 354)
- 7.02 PRODUKTIONSMEDEL. Redskap. Verktyg. Maskiner. Byggnader
- /APTELID, Tore/ Då pappersmaskinen kom till Sverie. (Pappershandlaren 38 (1955), 455-456, 459). Ill.
- Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Bokvännen 20 (1965):8, 185-188)
- Då pappersmaskinen kom till Sverige. (Kemisk tidskrift 1976, 108-109). Ill.
- CLEMENSSON, Gustaf, Sveriges första pappersmaskin firar hundraårsjubileum. (Svensk papperstidn. 35 (1932), 372-375)
- Även separat 13 s.

ENGSTRÖM, T, Malholländaren och dess utveckling. (En bok om papper. Upps. 1944, 275-291)

FISKA, Haakon M, /Meddelande om vävstol för viraduk i Drammens museum tillverkad av Røgeberg vid Eiker papperskvarn ca 1850/. (NPH-Nytt 1 (1973):4, 2)

LOEBER, Edo G, Der Holländer. (NPH-Nytt 2 (1974):1, 11-12)

— Nochmals Norwegens Papiergeschichte. (NPH-Nytt 2 (1974):3, 14-15)

NORDSTRAND, Ove K, Some notes on the earliest paper-machines in Denmark. (Proceedings of the VII Congress of the International association of paper historians, Oxford 1967)

WETTERLING, G, Långduksmaskinens utveckling sedan 1830-talet. (En bok om papper. Upps. 1944, 292-312)

7.03 ARBETSKRAFTEN

Arbetsförhållanden vid Klippan i svunnen tid. Litet om arbetslönen o.d. samt hur arbetet bedrevs. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):1, 7-9)

CALLIUS, Anna-Lisa, Pappersmakaren. (Folket kring boken. 7.) (Industria 61 (1965):10, 62-64- 136)

/CLEMENSSON, Gustaf/, Bilder och anteckningar rörande brukspersonal och föreningsliv vid Lessebo bruk. Vid minnesfesten på Lessebo den 12 september 1943. 54 s. Ill. Sthlm 1943

Då pappersarbetarna voro gesäller och lärlingar. Och hur kontrakt med arbetarna sågo ur för hundra år sedan. (Svenska pappersindustriarbetaren 13 (1933):4, 11-13)

/Fackföreningshistoria/ i T Kleberg, Svensk pappershistorisk litteratur. (En bok om papper. Uppsala 1944, 454)

Hur en pappersarbetare för 100 år sedan skildrade arbetet i papperskvarnarna. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):1, 13-14)

Interiörer från äldre tiders svenska pappersbruk. Arbetarförhållanden under 1600- och 1700-talet enligt samtida dokument. (Svenska pappersindustriarbetaren 15 (1935):2, 29-31)

JOHNSSON, Pehr, Handelsman i den ena akten - fattighjon i den andra. Lump-samlaren genom tiderna. (Pappershandlaren 37 (1954), 404-407)

/NILSSON, Fr/, När Fiskeby pappersbruksarbetare hade kronor 1:60 för 12 timmars arbete. (Svenska pappersindustriarbetaren 13 (1933):2, 5-6)

Pappersbruksarbetarna under hallrättstiden. Om hur förhållandena ändrades då skråväsendet upphävdes. (Svenska pappersindustriarbetaren 14 (1934):2, 12-13)

7.04 FORSKNING OCH UTVECKLING

ERICSON, Harry, Postverkets jubileumsfrimärke ägnat 100-årsminnet av industriell anläggning med tillämpning av Carl Daniel Ekman's uppfinning av sulfittmasseprocessen år 1872. (NPH-Nytt 2 (1974):2, 17-18). Ill.

MORIAN, Nils B, Försök at tilverka blått sockerpapper. (Kongl. vetenskaps-
academiens nya handlingar 8 (1787), 75-78)

/Sätt att tillverka ett slags papper som ej lätteligen tager eld eller
brinner. Meddelat av Candidus Svecus/. (Kongl svenska vetenskapsakade-
miens handlingar 15 (1754), 159)

7.2 TILLVERKNINGSGÅNGEN

GYLLENHOFF, C A, Om limning av papper - en översikt. Föredrag... (Svensk pappers-
tidn. 48 (1945), 291-297)

SUNDBERG, Ove, Efterbehandling av papper vid ett finpappersbruk. /Föredrag
vid SPCI årsmöte 1966/. (Svensk papperstidn. 69 (1966), 573-576)

7.21 INDUSTRIHISTORIA

ANSTRIN, H, Svenska pappersbruksföreningens uppkomst och utveckling. (Molae
chartariae Suecanae. 1. Sthlm 1923, 5-62)

Det brådskar med de gamla brukens dokumentation visar snabbinventeringen i
Värmland-Dalsland. Av O.V. (Svensk papperstidn. 75 (1972), 915-916)

Industriminnesdokumentation. Handbok. /Utg. av/ Svenska cellulosa- och
pappersbruksföreningens industrihistoriska utskott. 41 s. Ill. Sthlm
/1974/

NISSER, Marie, Dokumentation kan rädda gamla bruksmiljöer. (Svensk pappers-
tidn. 76 (1973), 440-444). Ill.

Old Verla groundwood and board mill continues as a mill museum. (Finnish pa-
per timber 24 (1973):3, 24-26, 29)

SPAAK, George, Männen kring Carl Daniel Ekman och tillkomsten av världens
första sulfittcellulosafabrik. 120 s. Ill. Sthlm 1957. (Industrihistorisk
skriftserie utg. av Svenska cellulosa- och trämassföreningarna. 6)

TALVI, V, /Verlas bruksmuseum/. (Tekniikka 63 (1973):4, 53-55)

WASBERG, Gunnar Christie, & SVENDSEN, Arnljot Strømme. Industriens historie
i Norge. 332 s. Oslo 1969

/Ca 5000 föremål i fabriksmuseets samlingar i Varkaus/. (Me Kaikki 1971:2,
26-27)

/Verla gamla träsliperi och pappfabrik invigdes i maj till fabriksmuseum/
(Kymiyhtymä 32 (1972):3, 26-32, 40-41)

WALDEN, J W, Verlan tehdasmuseo. Kymn Osakeyhtiö. 22 s. Kouvola 1972

VIRTA, R, J W Waldens museum (United paper mills). (Paper 185 (1976):3, 126)

— Kun pahvia pirunikenissä knivattiin /Papp för hand. Werla bruk. (Metsä ja Puu 1976:6/7, 21)

— Verlan tehdasmuseo/ Verla fabriksmuseum. (Teoll. Metsärviesti 1976:5, 12-13)

- Även i Skogsaktuellt 1976:5, 12-13

7.3 DEN FÄRDIGA PRODUKTEN OCH DESS EGENSKAPER

ARNAMO, Alf, & RÖNNBLAD, Gunnar, Pappers egenskaper och pappersprovning. Utg. av Grafiska forskningslaboratoriet. (1), 67 s. Ill. Sthlm 1970

EURENIUS, C A, Populär handledning i papperskänedom. 31 s. Klippan 1923

FISKA, Haakon M, Anvendelse av vanmerker for beskyttelse av pengesedler og til avsløring av falske dokumenter. (Papar-Journalen 1939, 176-182, 198-202)

KARLSSON, Kurt K, Om frimärkspapperets beständighet. Litt. studie. (Fenno-Scandia 1971:5)

LENK, T, Läskpapper. (Daedalus 1941, 94)

SAHLBERG, Carl-Robert, Fiberns läge i papperets yta. (Svensk papperstidn. 68 (1965), 802-803). Ill.

SAMUELSSON, Sigvård, Om papper och några enkla sätt att prova det. (Pappershandlaren 35 (1952), 137-138, 141-142)

SECHER, V A, Fortegnelse over 235 prøver paa skrivpapirsorter anvedt indenfor den danske statsadministration. Khvn 1888

TEDER, Ants, Elektronmikroskopiska studier av arkstrukturens förändring vid uppfuktning. (Svensk papperstidn. 67 (1964), 421-431). Ill.

WENDELBO, Øystein, Cartonage. (Bergens Tidende 13/12 1975)

7.4 BEARBETNING AV PRODUKTEN

BORG, E, Suomesa käytetyt rakat/ Mynt och sedlar använda i Finland/ Coins and banknotes used in Finland. 533 s. Hfors 1976.

- 2. omarb. uppl. 656 s. 1976

- DROMBERG, D A, Suomen postimerkit 1923-1973. Historian ja tekniikan valossa/
Finlands frimärken 1923-1973 i historiens och teknikens belysning. 208 s. Hki
1974
- GRÖNVIK, Anna, Kohonkura paperitehtaan tunnusmerkinä. /Med summary: Embossed
marks as products of paper-mills/ (Paperi ja Puu/ Papper och trä 57
(1975), 527-259
- Präglade vattenmärken. (NPH-Nytt 3 (1975):2, 2-7). Ill.
- Kläder och tyger av papper. Kastas efter engångsanvändning. Av Dr. W. Sch.
(Pappershandlaren 48 (1965), 268, 287)
- Papperskläder, pappersmöbler. Ny bransch i branschen? (Pappershandlaren 50
(1967), 678, 680)
- PASANEN, J, Suomen setelistön vesileimat/ Vattenmärkena i Finlands sedlar.
61 s. Hki 1973
- PLATBARZDIS, A, Die schwedischen Kartonggeldscheine 1716/17. (Papiergeschichte
6 (1956), 31-34). Ill.

8. PAPPER SOM HANDELSVARA

- CLEMENSSON, Gustaf, Anteckningar om svensk pappershandel. (En bok om papper.
Upps. 1944, 336-346)
- EGGER, E, & DIDOT, Ambr. Firmin, Prisen på papper och böcker i äldre tider. Ut-
drag af bref vaxlade emellan institutsmedlemmarne E Egger och Ambr. Firmin
Didot år 1856 (Efter Papier-Zeitung). (Nordisk papperstidn. 2 (1886),
9-10, 17-18)
- FISKAA, Haakon M, Papiret og papirhandelen i Norge i eldre tid. Utg. av Carl E
Petersen & Søn i anledning av firmaets hundreårsjubileum 1840-1940. 167 s.
Oslo 1940

9. PAPPER OCH AVNÄMARNAS

9.0 ALLMÄNT

- FISKAA, Haakon M, Das Eindringen des Papiers in nordeuropäischen Länder im
Mittelalter. (Papiergeschichte 17 (1967), 28-32)
- Om overgangen fra pergament til papir. Et nytt produkts gjennombrudd i
middelalderen. (Papir-Journalen 1937, 269-273, 281-283)
- JEXLEV, Thelma, Om anvendelsen - og anvendeligheden -af papir som dokument-
materiale i danske middelalderbreve. (Arkiv 1 (1966), 87-99)

JOHANSSON, Pehr, Pappersbristen under Vasatiden. (Pappershandlaren 31 (1948), 359-360, 362)

NYGREN, Ernst, Huru papperet kom till Sverige. Några bidrag till dess medeltida historia. (En bok om papper. Upps. 1944, 117-152)
- Även i Pappershandlaren 30 (1947), 652-653, 656, 658-664, 666, 31 (1948), 22-26, 48-52, 64, 66

När började läskpapper användas i Sverige? (Pappershandlaren 39 (1956), 374)

Papper och annan skrivmateriel. Betänkande avgivet den 9 april 1963. 74 s. (Handelsdepartementet). (Statens offentliga utredningar 1963:25)

PERL, C, Läskpapper. (Pappershandlaren 49 (1966), 264)

RÄÄF, Leonard Fredrik, Anteckningar öfver beskaffenheten af Sveriges offentliga handlingar under medeltiden. 2. Cap: Handlingarnes material. (Kongl. vitterhets- historie och antkvitetsacademiens handlingar 15 (1839), 16-25)

/SAHLIN, C/, Tidigt användande av läskpapper. (Daedalus 1941, 108)

SÖDERBERG, Sten, Papperet och den mänskliga kulturen. En icke-teknisk återblick på papperets roll som kulturfrämjare, (Svensk papperstidn. 76 (1973), 435-439). Ill. Vm

9.1 BOKTRYCKERI

ENEROTH, Otto, Handbok i papperskännedom. 143 s. Sthlm 1941. (Nordisk boktryckarekonsts fackbibliotek. 17)
- 2. uppl. 1947. - 3. uppl. 1957

-- A manual for the knowlegde of paper. Transl. by Bengt Lindahl. 137, (3)s. Ill. Sthlm 1952

-- Manual para el conocimiento del papel. Trad. del sueco por Bengt Lindahl. 139 s. Ill. Sthlm 1949

WIUM, B A, Papir og papirstoffe. Kortfattet oversigt. (Nordisk boktryckarekonst 3 (1902), 279-282, 299-302)

9.2 BOKHANTVERK, KONSERVERING, RESTAURERING

FLOOD, P, & WENDELBO, Øystein, The enzymatic extraction of papyri from cartonnage. A control study by light-scanning electron microscopy. (Restaurator (1975):2, 53-59)

NORDSTRAND, Ove K, Papirkonservering - papirhistorie. Nogle uformelle betragtninger. (NPH-Nytt 4 (1976):4, 23-24)

PAPRITZ, Joh/annes/, Nouvelles méthodes techniques, nouveaux matériaux et nouvelles expériences dans le domaine de la restauration et de la conservation des archives ainsi que dans celui des techniques photographiques des archives depuis 1950. 35 s. (IVe congrès internat. des archives, Sthlm 17-20 aout 1960). Upps. 1960.

- På engelska i Current problems in the world of archives - På tyska i Aktuelle Probleme im Archivwesen

SAMUELSSON, Elise, Konservierung und Renovierung alter Handschriften. (Korrespondenzblatt des Gesamtvereins der deutschen Geschichts- und Altertumsvereine 57 (1909), 470-472)

WENDELBO, Øystein, & FOSSE, B, Protein "surgery". A restoring procedure applied to paper. (Restaurator (1972):1, 245-248)

-- The use of enzymes for restoration purposes. (Archives et bibliothèques de Belgique. No spécial 1974:12, 235-241)

-- The use of proteolytic enzymes in the restoration of paper and papyrus. A contribution to interdisciplinary applied research. /Thesis, Bergen 1977/. 73 s. Bergen 1976

-- Die Verwendung von proteolytischen Enzymen bei der Restaurierung. (Kongressbericht der III Internat. graphischen Restauratorenentag. Khvn 1975)
/Under tryckning 1977/

II. ALFABETISK AVDELNING

Titlarna i förkortad form förtecknas alfanumeriskt. Beständ och obeständ artikel räknas ej vid filering. Hänvisning sker till den systematiska avdelning som har lägst nummer.

Ahvenainen, J, /Svårigheter vid grundandet av Finlands pappers- och massaindustri/	4.2
Almqvist, Sven, Röttle pappersbruk	
Althin, Torsten, Det gamla pappersbruket på Göteborgsutställningen /Fröåsa/	4.41
-- Modell av... Tycho Brahes papperskvarn /Uraniborg/	4.11
-- Papper och cellulosa. Utställning	7.01
-- Terminologien vid Ösjöfors pappersbruk	4.41
-- Träpapper från 1700-talet	7.01
-- Ösjöfors	4.41
Ambrosiani, Sune, Arendt Schlott	5
— Dokument rörande de äldre pappersbruken	4.4
— Forssa pappersbruk	4.41
— Nya bidrag till papperstillverkningen	3
— Några anteckningar om pappersmakarsläkten Lagerblad	5
— Några notiser om Röttle	4.41
— Papperstillverkningen i Sverige	4.4
— Salsmästare Lagerblads minnen	4.41
— Skeens pappersbruk	4.41
— Smärre arkivaliska bidrag till Uppsala historia	4.41
Andersson, Olov, Anteckningar om industrier i Asarum	4.41
Anrep, G, Lemchen	5
Anstrin, H, Från handpappersbruk till maskindrift	4.4
-- Svenska pappersbruksföreningens uppkomst	7.21
Arbetsförhållanden vid Klippan	4.41
Arnamo, Alf & Rönnblad, Gunnar, Pappers egenskaper	7.3
En art av gråpapper vid Östanå, Hälsingland	4.41
Attelid, Tore, Då pappersmaskinen kom till Sverige	4.41
-- Nykvarns pappersbruk	4.41
-- Sveriges sista handpappersbruk /Ösjöfors/	4.41
Axelson, M, Vandringar i Göteborg /Korndal/	4.41

Barfotamunken "Abraham a S:ta Clara"	3	
Beach, G, A glossary of Swedish-English...terms	6.0	
Bengtsson, Ingmar, Att genomskåda papper	6.1	
Ett besök vid Klippans pappersbruk	4.41	
Bidrag till pappersindustriens...historia i Norrköping	4.41	
Bidrag till uppfinningarna inom Sveriges pappersindustri		4.4
Blaser, Fritz, Lennart Åkesson und sein Papierlexikon	5	
Blomberg, A B, Ur papperets historia	3	
Blomqvist, Sture, "Medan fosen vrider vattenhjulet..." /Blomsfors/		4.41
Bodman, G, Pappersindustrier.. i det gamla Göteborg /Korndal/		4.41
Boëthius, Bertil, Grycksbo 1382-1940. Minnesskrift	4.41	
— Isaac Cronström	5	
— Pappersbrukens råvarubekymmer under frihetstiden	4.4	
— Tyresöindustrierna på Maria Sofia De la Gardies tid /Uddby/		4.41
Borg, E, Mynt och sedlar använda i Finland	7.4	
Bosaeus, Elis, Munksjö bruks minnen	4.41	
— & Esmarch, Fr, Silverdalen	4.41	
Bredberg, B G, Johan Lorentz Aschan	5	
Burg, Christer von der, Japanskt handgjort papper	3	
Ca 5000 föremål i ...Varkaus	7.21	
Callius, Anna-Lisa, Pappersmakaren	7.03	
Carl Johan Malmros 70 år	5	
Castegren, Erik, Riksbankens pappersbruk Tumba. 200-årsjubileum		4.41
Cervin, T, Reflexioner kring Klippans pappersbruk	4.41	
Christensen, C, Papperstillverkning	3	
Christensen, Sigurd, Papirbogen	3	
Clemensson, Gustaf, Anteckningar om svensk pappershandel		8
— Bilder och anteckningar rörande brukspersonal...vid Lessebo		4.41
— Klippans pappersbruk...Till hundraårsminnet av...pappersmaskin		4.41
— Klippans pappersbruk 1573-1923	4.41	
— Lessebo	4.41	
— Papper och papperstillverkning	4.4	
— Papperet genom tvåtusen år	3	
— Papperets historia intill 1880	3	
— Sveriges första pappersmaskin /Klippan/	4.41	

Corin, Carl-Fredrik, Arboga pappersbruk	4.41	
/Cronquist, W/, Några ord om pappersstämplar	6.1	
Dahlberg, Gunilla, Datering av skrifter med hjälp av vattenmärken		6.12
Det brådskar med de gamla brukens dokumentation	7.21	
Drewsen, Johan Christian, Strandmøllen	4.11	
Dromberg, D A, Finlands frimärken 1923-1973	7.4	
Duncker, B & Nordman, L, Den enskilda fiberns mekaniska egenskaper		7.01
Då peppersarbetarna voro gesäller och lärlingar	7.03	
Ebbinghaus, P, Die Geschichte der Papiermühle Tycho Brahes /Uraniborg/	4.41	
Edestam, A, Billingsfors bruk	4.41	
Egger, E, & Didot, Ambr. Firmin, Prisen på papper...i äldre tider		3
Einzig schwedische Büttenpapiermanufaktur jetzt in eigener Regie der Papiermacher /Lessebo/	4.41	
Ekerot, G, Gransholms pappersbruk	4.41	
-- Lessebo pappersbruk	4.41	
Eneroth, Otto, Handbok i papperskänedom	9.1	
-- A manual for the knowledge of paper	9.1	
-- Manual para el conocimiento del papel	9.1	
-- Papper. Dess framställning och användning	3	
Englén, Sven, Alstermo bruks historia	4.41	
-- Mindus-processen. Några...kapitel i Alstermo bruks historia		4.41
-- Rydefors pappersbruk	4.41	
Engström, Malholländaren och dess utveckling	7.02	
Ericson, Harry, Carl-Gustaf von Essen in memoriam	5	
-- & Lindström, Gösta, Fröåsa handpappersbruk	4.41	
-- Handpappersbruken Stensö och Stenhestra	4.41	
-- Hans farfar och far var pappersmakare /Rosengvist/	5	
-- En industri i Västergötland på 1600-talet /Trilleholm/		4.41
-- Kan ortsbefolkningens intresse för de gamla bruks- platserna stimuleras?	0	
-- & Witting, Erik, Om Gustavs bruk	4.41	
-- Postverkets jubileumsfrimärke...Carl Daniel Ekmans uppfinning	5	
-- Strömshofs handpappersbruk	4.41	

Erikson, Harry /forts/, Svenska handpappersbruk /Några rättelser/	4.4
— Tage Engström död	5
— Tillvägagångssättet vid lokalhistorisk forskning	0
— Ur Långarydbrukens, Strömsholm och Höljeryd arkiv	4.41
— Vattermärket i fysikalisk och teknisk belysning	6.1
— Värmlands första pappersbruk, Gullsby	4.41
— Ösjöfors, ett forskarcentrum	4.41
Eriksson, K, /Katrinefors pappersbruk - Carlsfors pappersbruk/	4.41
Essen, Carl- Gustaf von, Kjellåke Tullberg in memoriam	5
— & Ericson, Harry, Tillverkning av papper vid Ösjöfors..	4.41
Eurenius, C A, Populär handledning i papperskänedom	7.3
Falck, A E, Nyköpings, Hargs och Periodens samt Forssa pappersbruk /Nyköping/	4.41
— Perioden	4.41
Fischer, Walther, Totebo pappersbruk	4.41
Fiskaa, Haakon M, Anvendelse av vanmerker for beskyttelse av pænesedler	7.3
— Da papiret fikk innpass i Sverige 1345-1500	4.4
— Da papiret kom til Finnland	4.2
— Eiker papirmølle 1802-70	4.31
— Das Eindringen des Papiers in nordeuropäischen Länder	4.0
— Fennefoss papirmølle	4.31
— Filigranologie. En hjelpevitenskap	6.11
— Filigranologie. Eine heranwachsende Hilfswissenschaft	6.11
— Gausa papirmølle	4.31
— Har papiret en rett- og vrangside?	6.0
— Hat Papier eine rechte Seite und eine Kehrseite?	6.0
— Litt om papirmerker	6.1
— Meddelande om vävstol för viraduk...från Eiker	4.31
— Norske firmavanmerker	6.14
— Norske papirmøller og deres vanmerker, 1695-1870	4.3
— Om overgangen fra pergament til papir	9.0
— Papir i Kulturhistorisk lexikon	3
— Papir og vanmerker i norske diplomer, 1371-1524	3
— Papiret og papirhandelen i Norge i eldre tid	4.3
— Papirets historie, tilvirkning og kjenntegn	3
— Papirhistorisk nyorientering	6.1
— Den papirhistoriske situasjon i Norden	6.1
— Representative norske vanmerker, 1695-1750	6.14
— Den symbolske betydning av de eldste vanmerker	6.14
— Vanmerkesforskningen og dens betydning for bestemmelsen av gamle bøker	6.1
— Vanmerker i norske papirdiplomer	6.14
Fiskeby pappersfabrik	4.41
Flood, P, & Wendelbo, Øystein, The enzymatic extraction of papyri	9.2
Forskningsinstituttet för papperets historia vid Gutenbergmuseet i Mainz	6.4

Föreningen Nordiska pappershistoriker	6.41	
Gammalt gulnat lägg tror på biskop Brask som..."pappers-mjöltnare"		4.4
Gerardy, Theo, Finnische Sonderbriefmarke...von Thomasböle		4.21
— Wasserzeichendatierung in Schweden	6.12	
Grönvik, Anna, Finsk pappershistorisk bibliografi 1973-75		1
— Embossed marks as products of paper-mills	7.4	
— PM ang. beta-radiografering (C 14)	6.13	
— Problems of a new papermuseum	6.3	
— Präglade vattenmärken	7.4	
The Gunnar Nicholson collection of rare books...on paper making		1
Gyllenhoff, C A, Om limning av papper	7.2	
Göth, J A, Bergsrådet på Lessebo /J L Aschan/	5	
Haegermark, K, Pappersstämplar från Östanå	4.41	
Handgjorda papperet tillverkas alltjämt /Lessebo/	4.41	
Hanhisalo, P, Papperstillverkningens historia i Finland	4.2	
Hannerberg, D, Den äldre pappersbruksbygden i Sverige	4.4	
Hansen, H P, Papirfabrikker i Vestjylland	4.1	
Hasselquist, A, Papperstillverkning i äldre tider	3	
— Vattenmärken i handgjort papper	6.1	
Hassø, Arthur G, Et minde om Frederik II ^S papirmølle ved Hvidøre		4.11
Hedlund, Per, Världens äldsta sulfitfabrik /Bergvik/	4.41	
Hellström, A, Från papyrus till papper	3	
Helmfrid, Björn, "De på Stenhuset" /Holmens bruk/	4.41	
— Holmenöden under fyra sekler	4.41	
Herdin, K W, /Uppsala pappersbruk på 1600-talet/	4.41	
Hierta, P, Oxenstiernska pappersmärken från 1600-talet	6.14	
Hill, F, Forsså bruk under 1800talets sista decennier	4.41	
Hillgren, B, Fredriksfors pappersbruk	4.41	
Holmens bruk 300 år	4.41	
Holmström, Jacob G, Varunamn och termer inom pappershandelsbranschen	6.0	

Hoyer, E von, Pappersberedning	3	
Hudson, Frederick, Select bibliography concerning beta-radiography		6.13
Humble, I, Nykvarns pappersbruk	4.41	
Hur en pappersarbetare för 100 år sedan skildrade arbetet		7.03
Hyltén-Cavallius, G O, Kaptenen på Gustafsfors	4.41	
Industriminnesdokumentation. Handbok	7.21	
Interiörer från äldre tiders svenska pappersbruk	4.4	
Jacobsson, Viggo, Bruzaholms bruk för 70 år sedan	4.41	
-- Bruzaholms bruks historia	4.41	
Jahn, F, Den svenska pappersindustriens utveckling	4.4	
Jansson, A, & Kronberg, C, Nyqvarnssånger	4.41	
Japanskt finpapper. Gammalt hantverk - skön konst	3	
Jens, G A, Papiergeschichtliche Publikationen 1960-1975	1	
Jensen, Peder, Skovmøllerne ved Aarhus	4.11	
Jexlev, Thelma, Om anvendelsen - og anvendeligheden - af papir som dokumentmateriale	9	
Johan Lorentz Aschans...testamente /Lessebo/	4.41	
Johansson, David, Ur papperstillverkningens historia	3	
Johnson, F O, Som pappersmakarlärling på 1860-talet	4.41	
Johnsson, Pehr, Bruzaholms pappersbruk under 1700-talet	4.41	
-- En föregångsman för svensk pappersindustri /Isaac Cronström/		5
-- Ett gammalt pappersbruk i Blekinge. Olofström förr i världen		4.41
-- Handelsman i den ena akten - fattighjon i den andra	7.03	
-- Industriella verk i Småland under mitten av 1800-talet		
/Qvills pappersbruk/	4.41	
-- Johan Lorentz Aschan	5	
-- Karl XI:e beviljar anläggandet af en pappersfabrik /Arboga/		4.41
-- Lessebo pappersbruk två hundra år	4.41	
-- Ludvig Littorin /vid Östanå pappersbruk, Skåne/	4.41	
-- Ludvig Littorin. En äldre föregångsman för den skånska pappersindustrien	5	
-- Nedlagda industriella företag i äldre tider	4.4	
-- Olofström. Några blad ur brukets historia	4.41	
-- Medicinaren som blev .. pappersfabrikant. Johan Lorentz Aschan, Lessebo	4.41	
-- En märklig skånsk industriidkare och pappersfabrikant /Olof Olcén/	5	
-- Olof Olcén	5	
-- Pappersbristen under Vasatiden	9	

Johnson, Pehr, En pappersfabrikant från 1600-talet /Isaac Cronström/	5
-- Pappersmakeriet under frihetstiden	4.4
-- Skeens pappersbruk i Småland	4.41
-- En skånsk pappersfabrikant från 1500-talet /Sten Bille/	5
-- En skånsk pappersfabrikant under förra seklet /Ludvig Littorin vid Östanå, Skåne/	4.41
-- Småländsk industri vid mitten av 1800talet /Lessebo/	4.41
-- Småländsk pappersindustri för hundra år sedan	4.4
-- De småländska papperskvarnarna	4.4
-- Svensk pappersindustri för hundra år sedan	4.4
-- Svensk pappersindustri vid 1800-talets början	4.4
-- Tycho Brahe som pappersfabrikant /Uraniborg/	4.11
-- Tyge Brahe som pappersfabrikant /Uraniborg/	4.11
-- Våra äldsta pappersbruk och deras märken	4.4
-- Östanå trämassfabrik och pappersbruk	4.41
-- Överste Joachim Staël von Holstein och Östanå pappersbruk	4.41
-- Överste Joakim Staël von Holstein /och Klippan/	4.41
Josephson, Gustaf, Erfarenhets-rön angående tillverkningen af pappersmassa af olika ämnen	7.01
-- Några ord i frågan om papperstillverkning af trämassa	7.01
-- Papperstillverkningens framtid i Sverige	4.4
-- S.H.T. /Iakttagelser rörande tillverkning af pappersmassa af trä och halm/	7.01
Karlgren, B, Till papperets och tryckets äldsta historia /i Kina/	3
Karlsson, Elof, Lessebo pappersbruk	4.41
Karlsson, J A, Forssa bruk	4.41
-- Nykvarns bruk genom tiderna	4.41
-- Thams testamente. Nykvarns arkiv	4.41
Karlsson, Kurt K, Die erste Papiermühle i Finnland /Tomasböle/	4.21
-- Långfors	4.21
-- Om bildmönstren i de finländska vattenmärkena	6.14
-- Om Finlands första o. enda handpappersmästare Ephraim Hellsten vid Järvenoja	4.21
-- Om frimärkspapperets beständighet	7.3
-- Om pappershistorisk forskning i Finland	6.11
-- Pappersbruken i Jungsund och Granfors	4.21
-- Sonderbriefmarke anlässlich der 10. Nordischen Papieringenieurversammlung /Tomasböle/	4.21
-- Tomasböles vattenmärken	4.21
-- XIII:e IPH-Kongressen i Fabriano ...1976	6.4
Kers, Nils Erik, Papperets vandring från Kina till Sverige	3
Kleberg, Tönnes, Svensk pappershistorisk litteratur	1
Klemming, G E, Pappersmärken från 1600-talet	6.14
Klemola, P, Juuso Walden	5

Klingström, Lars, Harry /Ericson/ har handpapper som hobby	5
Kläder och tyger av papper	7.4
Kämpe, A, Borkhult. Några historiska erinringar	4.41
Lagerbring, S, Dissertatio historica de chartis	3
Larsen, Birgitta Holt, Datering af håndskrifter ved hjælp af vandmaerker	6.12
— Vandmaerker	6.1
Lassen, T, Danske og norske historiske vandmaerker	6.14
Lengertz, W, En märklig föregångsman i boktryckarkonstens och papperstillverkningens historia /Tycho Brahe/	5
Lenk, T, Läskpapper	7.3
Lessebo bruk i Småland	4.41
Lessebo papper och pappersfabriker	4.41
Lessebo 1719-1919	4.41
Levtzion, N, & Nordstrand, Ove K, Early nineteenth-century Arabic manuscripts	3
Li Chai-Yun, Kina - papperstillverkningens hem	3
Liljedahl, Gösta, Anteckningar om handpapperstillverkningen i Långaryds socken /Höljeryd/	4.41
— Erik Dahlberg and his papers	6.12
— Filigranologi	6.1
— Filigranology as an historical auxiliary science	6.12
— Filigranology at present in Sweden	6.11
— Gustaf Clemensson, Sweden's grand old man...deceased	5
— H M Fiskaa 80 år	5
— Litet ABC om A och Z	6.0
— Nyare litteratur rörande vattenmärken	6.1
— Om exkursion till Långaryd socken	4.41
— Om pappershistoria och filigranologi...1958-1968	6.1
— Om Pappersindustriförbundets märke /SPF/	6.14
— Om vattenmärken i papper och vattenmärkesforskning	6.1
— Om vattenmärken och filigranologi	6.1
— Eine Wasserzeichensammlung in Stockholm	6.3
— Wasserzeichen als Beweismaterial vor Gericht	6.12
— The watermarks in a French dictionnaire of 1756	6.13
— Vattenmärken i Erik Dahlberghs skrifter	6.14
— En vattenmärkessamling i Riksarkivet	6.3
— Vattenmärket - pappersmakarens bonärke och kvalitetsbevis	6.14
Lindberg, G, Östanå pappersbruk, Hälsingland	4.41
Lindberg, Nils J, Tomasböle 1667-1713	4.21

Lindström, Gösta, Handpappersbruken vid Emån under 17-1800-talen	4.4
Linnepapperets egentliga hemland /Schwaben/	3
Loeber, Edo G, Aufgelagerte, aufgedruckte und geprägte Wasserzeichen	6.0
— Der Holländer	7.02
— Kriterier över likheter mellan vattenmärken	6.1
— Nochmals Norwegens Papiergeschichte	7.02
Lundberg, Bengt, Gamla östgötska pappersbruk	4.4
Lundskog, J, Gammal Mölndalsindustri /Korndal/	4.41
Ett lördags-magasins kommersiella historia	3
Magnusson, O, Något ur papperets historia	3
Malmros, C J, Ur ett 350-årigt skånskt pappersbruks historia /Klippan/	4.41
Maury, L, Pappersindustriens poesi	0
Melby, G A, Kort översikt över pappersfabrikationens historia	3
Molae chartariae Suecanae	4.4
Morian, Nils B, Försök at tilverka blått sockerpapper	7.04
Mortensen, H, Tycho Brahe som bogtrykker og papirmager	5
— Uraniborgs och Stjerneborgs ruiner	4.11
Motala pappersbruk	4.41
Munksjö pappersbruk	4.41
Möndell, A, Korndal på Franckes tid	4.41
Nauckhoff, J H, Lessebo	4.41
Nicolaisen, N A Møller, Försøg til rekonstruktion af Tycho Brahes papirmølle /Uraniborg/	4.11
— Tycho Brahe und seine Papiermühle	4.11
— Et Tycho Brahe-minde paa Hven	4.11
— Tycho Brahes mølledaemning paa Hven	4.11
— Tycho Brahes papirmølle. Udgravningen	4.11
— Tycho Brahes papirmølle paa Hven	4.11
— Tycho Brahes papirmølle paa Hven. Udgravningen	4.11
Nikander, Gabriel & Sourander, Ingwald, Lumppappersbruken i Finland	4.2
Nilsson, Fredrik, Där nu debatterna eka dånade förr papperskvarnarna /Norrström i Stockholm/	4.41
— Hur man gjorde lump till massa på 1860-talet	7.01
— Munksjö pappersbruk fyller sjuttio år	4.41
— Några anteckningar om Alstermo bruk	4.41
— När Fiskeby pappersbruksarbetare hade kr 1:60 för 12 timmars arbete /Fiskeby/	4.41

Nilsson, Fredrik, Pappersbruket i Ösjöfors flyttas	4.41	
-- Pappersbruksdriftens ålder	3	
-- Pappersbruksdriften fyller 600 år	3	
-- Pappersfabrikationen urindustri i Japan och Kina	3	
-- Papyrus i Mölndal jubilerar	4.41	
-- Unik papperstillverkning framväxte ur järnbruksindustrien /Lessebo/	4.41	
Nisser, Marie, Dokumentation kan rädda gamla bruksmiljöer		7.21
Nordin-Pettersson, Brita Stina, Lingonbacka	4.41	
Nordstrand, Ove K, Beta-Radiographie von Wasserzeichen	6.13	
-- Charles Moïse Briquet and les Filigranes	5	
-- Danmarks ældste papirmøller og deres vandmaerker	4.1	
-- Det internationale papirhistoriske samarbejde og Danmark		6.4
-- The introduction of paper to Ceylon	3	
-- Nordische Papierhistorikertagung, Tumba 1968	6.41	
-- Om registrering af vandmaerker og alderbestemmelse af papir	6.12	
-- Omkring Tysklands første papirmølle	3	
-- On the preparation of a Danish water-mark collection		6.3
-- Papirkonservering - papirhistorie	9.2	
-- Skriveteknik og papir	3	
-- Some notes on the earliest paper-machines in Denmark		4.1
-- Some notes on the foundation of the Royal Danish mission printing-press and paper-mill at Tranquebar	3	
-- Vandmaerker fra Frederik II ^S og Tycho Brahe's papirmøller /Hvidøre/	4.11	
-- Vandmaerker og vandmaerkeforskning	6.1	
Nordisk pappershistorisk förenings möte i Markaryd	6.41	
Norlander, L G F, Huvudgårdarna i Skeen, Annerstads socken, Småland	4.41	
NPH-Nytt. Medlemsblad för Föreningen Nordiska pappershistoriker		2
Nygren, Ernst, Huru papperet kom till Sverige	8	
Nyrop, C, Strandmøllen	4.11	
Några interiörer från ett pappersbruk på 1850-talet /Fredriksfors/		4.41
Några underrättelser öfver tillverkningen af pappersmassa af träd	7.01	
När började läskpapper användas i Sverige? /Grycksbo/	4.41	
När Hin Håle var på nattligt besök i Holmens pappersbruk		4.41

Odén, S, Johan Lorentz Aschan	5	
Old Verla groundwood and board mill continues as a mill museum		7.21
Olof Wahlberg död	5	
Om våra äldsta pappersbruk och pappersmärken	4.4	
Ordlista. Termer och definitioner inom massa-, pappers- och fiberskiveindustrin	6.0	
Overwien, Th, Papirfabrikasjon	7.0	
Palme, S, Vid invigningen av den nya fabriksbyggnaden vid Tumba bruk 1918	4.41	
Papper och annan skrivmateriel. Betänkande 1963	9	
Papper och pappersmassa	3	
Papperets historia	3	
Papperets historia och tillverkning	3	
Papperets äldre historia	3	
Pappersbruket Papyrus 60 år	4.41	
Pappersbruksarbetarna under hallrättstiden	4.4	
Pappersfabrikationens utveckling. Kronologisk tablå	3	
Pappershandelns varutermer	6.0	
Pappersindustrin och dess arbetare	4.4	
Papperskläder, pappersmöbler	7.4	
Pappersordlista. Paper vocabulary	6.0	
Papperstillverkning. Kursbok	3	
Papritz, Johannes, Nouvelles méthodes techniques, nouveaux matériaux et nouvelles expériences dans le domaine de la restauration et de la conservation des archives depuis 1950	9.2	
Pasanen, J, Vattenmärkena i Finlands sedlar	7.4	
Perl, C, Läskapper	9	
Petersson, Harald, När Yxered skulle få pappersbruk	4.41	
Platbarzdis, A, Die schwedischen Kartongeldscheine 1716/17	7.4	
Protokoll från Föreningen Nordiska pappershistorikers sammankomst i Markaryd 1973	6.41	

Rawert, O J, Beretning om industriens tilstand i de danske provinser	4.1	
Referat från Föreningen Nordiska pappershistorikers medlemsmöte Oslo 1975	6.41	
Ringborg, G, Några anteckningar om Holmens bruk	4.41	
Rottensten, Birte & Waaben, Ebba, Et forsøg på at etablere en registrering af papirtyper i Rigsarkivet	6.3	
Rudén, Jan Olof, Nordisk pappershistorisk bibliografi.		
Ett upprop	1	
-- "Nordiska pappershistoriker"	6.41	
-- Vattenmärken med motiv Narr i Uppsala	6.2	
-- Vattenmärken och musikforskning	6.12	
Rule, Leonard G, Från trasor till papper	3	
Rynell, Alarik, Swedish Kraft - not German	6.0	
Rääf, Leonard Fredrik, Anteckningar öfver beskaffenheten af Sveriges offentliga handlingar	9	
Røgeberg, Christian Larsen, Fremstilling av bølgepapir	3	
-- Lidt papirhistorik /Eiker/	4.31	
Sahlberg, Carl-Robert, Fiberns läge i papperets yta	7.3	
Sahlin, C, Tidigt användande av läskpapper	9	
Samuelsson, Elisa, Konservierung und Renovierung alter Handschriften	9.2	
Samuelsson, Sigvard, Begreppet bulk hos papper	6.0	
-- Om papper och några enkla sätt att prova det	7.3	
-- Opacitet och bulk	6.0	
-- Vad är ett vattenmärke?	6.1	
Schiller, E, C D Ekman eller W Flodquist	5	
-- C D Ekman - W Flodquist. Cellulosafabrikationshistoria		5
Secher, V A, Fortegnelse over 235 prøver paa skrivpapirsor-ter	7.3	
Simonsson, K G, Riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk /Tumba/	4.41	
Sjödin, Lars, De äldsta pappersbruken i Sverige	4.4	
Sjögren, A, Om pappersmärken	6.1	
-- Äldre svenska pappersmärken	6.14	
Skog, Gustav. Om Motala pappersbruk och Holms pappersbruk		4.41

Skoglund, Niklas, Framställning av japanskt rispapper	3	
Smärt, B, Lemchen en gammal pappersmakarsläkt	5	
Snellman, G R, Undersökning angående pappersindustrin i Finland		4.2
Sollied, P R, Norges første papirfabrik Ole Bentsens papirmølle		4.31
Spaak, George, Männen kring Carl Daniel Ekman	4.4	
Stenius, Åke S:son, Ljushet - en benämning på avskrivning? -- Ljushet och vithet. Två storheter som ofta förväxlas		6.0
Strand, G O, En liten historik om äldre tiders papperstillverkning	3	
Sundberg, Ove, Efterbearbetning av papper vid ett finpappersbruk		7.2
Sune Ambrosiani död	5	
Swedlund, R, Nykvarns bruks- och gårdsarkiv	4.41	
Sätt att tillreda ett slags papper som ej ...tager eld	7.04	
Söderberg, Sten, Papperet och den mänskliga kulturen	3	
Söderberg, T, Olofströms bruk 1735-1935. Minnesskrift	4.41	
Talvi, V, Verlas bruksmuseum	7.21	
Teder, Ants, Elektronmikroskopiska studier av arkstrukturens förändring vid uppfuktning	7.3	
Tervakoski Oy	4.21	
Thorbjörnson, Bengt, Tumba bruk	4.41	
Till lumppapperets historia	3	
Tjocklek, täthet och bulk hos papper och papp	6.0	
Tre betydande pappersmakare, Ts'ai Lun, Ulman Stromer, Rütger von Scheven	5	
Tumba pappersbruk tvåhundra år	4.41	
Två pappersbruksarbetare från de gamla handpappersbrukens tid /Jonas Cederdahl, Jön Liljedahl/	5	
Unique paper made of the Wasa's anchor cable	7.01	
Ur vattenmärkets historia	6.1	

Waaben, Ebba, Mølleåen 1600-50 og en retssag om vandkraften	4.1
Wahren, Douglas, Proposed definitions of some basic papermaking terms /Flockning, formering, botten/	6.0
Walden, J W, Verlan tehdasmuseo	7.21
Wallerström, A, Lessebo pappersbruk	4.41
Wallner, Stefan, Die Entstehung und Entwicklung der Wasserzeichen	6.1
Wasberg, Gunnar Christie, & Svendsen, Arnljot Strømme, Industriens historie i Norge	7.21
Vejde, P G, En bok om Gransholms bruk	4.41
-- Om Lessebo järn- och pappersbruk	4.41
Wendelbo, Øystein, Cartonage	7.3
-- & Fosse, B, Protein "surgery"	9.2
-- The use of enzymes for restoration purposes	9.2
-- The use of proteolytic enzymes in the restoration of paper and papyrus	9.2
-- Die Verwendung von proteolytischen Enzymen bei der Restaurierung	9.2
Verla gamla träsliperi och pappfabrik...fabriksmuseum	7.21
Westberg, Hans, Östanå pappersbruk i Hälsingland	4.41
Vestergren, J, Något ur papperets historia	3
-- Papperstillverkning. Kort framställning	3
Wetterling, G. Långduksmaskinens utveckling sedan 1830-talet	7.02
Wieselgren, H, Anteckningar och handlingar rörande papper och papperstillverkning i Sverige	4.4
-- Tykø Brahes pappersbruk /Uraniborg/	4.11
Wieselgren, R, Några data ur pappersindustriens utvecklingshistoria	3
Virta, R, J W Waldens museum	7.21
-- Papp för hand. Werla bruk	4.21
-- Verla fabriksmuseum	4.21
Witting, Erik, Anna Grönvik 75 år 1976	5
-- Risomslag som samlarobjekt	7.3
Wium, B A, Papir og papirstoffe. Kortfattet oversigt	9.1
Voorn, Henk, The papermills of Denmark & Norway	4.1
Ågren, Carl, Hur Emmabo fick pappersbruk och sågkvarn /Lindboholm/	4.41